

SUPRAVIETUIRE ÎNTRUNIRE ADOPTIE
RECREERE PARTICIPARE SERVICII MEDICALE
ÎNGRIJIRE INFORMARE NUME ŞI NAŢIONALITATE
VIATĂ SĂNĂTATE PROTECŢIE NONDISCRIMINARE
EDUCAŢIE FAMILIE NUTRIŢIE RELIGIE IDENTITATE EXPRIMARE
ASOCIERE DEZVOLTARE TIMP LIBER
INTERESUL SUPERIOR AL COPILULUI

Convenția cu privire la Drepturile Copilului

Salvați Copiii
Save the Children România

Salvați Copiii

CONVENȚIA CU PRIVIRE LA DREPTURILE COPILULUI

BUCUREȘTI, 2019

CUVÂNT ÎNAINTE

Convenția cu privire la Drepturile Copilului a adus schimbări importante din momentul ratificării ei de către România, în 1990. Subiecte legate de drepturile copilului au fost introduse pe agenda politică. Copiii cu nevoi speciale, exploatarea muncii copilului, accesul copiilor la educație, exploatarea sexuală, copiii afectați de HIV/SIDA, copiii soldați, nu mai sunt subiecte ascunse și sunt discutate în forumuri naționale și internaționale. Acesta este un progres important, dacă ne raportăm la anul 1919 când Englantyne Jebb, fondatoarea Salvați Copiii Marea Britanie, a redactat prima Declarație a Drepturilor Copilului, imediat după primul război mondial, prin care solicita atenție prioritară asigurării protecției umanitare a copiilor.

Convenția exprimă mai mult decât orice alt document, întregul spectru al drepturilor omului – civile, politice, economice, sociale, culturale – și prevede o dezvoltare completă a potențialului copilului într-o atmosferă de demnitate și justiție. Toate drepturile exprimate în Convenție sunt importante și necesare, se susțin reciproc fără să fie posibilă realizarea unei ierarhizări. În Convenție, drepturile copilului sunt clare, concrete și accesibile înțelegerii, iar prin aceasta este satisfăcută o primă condiție în procesul respectării lor.

Convenția cu privire la Drepturile Copilului este tratatul în domeniul drepturilor omului cu cea mai largă ratificare din istorie. Pe măsură ce Convenția a fost aplicată, s-a constatat că protejarea drepturilor copilului necesită extinderea anumitor prevederi ale acesteia. În acest sens, până în prezent, au fost elaborate și aprobate trei protocoale facultative: Protocolul facultativ referitor la vânzarea de copii, prostituția copiilor și pornografia infantilă și Protocolul facultativ cu privire la implicarea copiilor în conflicte armate, care au intrat în vigoare în 2002, precum și Protocol facultativ care stabilește o procedură de comunicare, intrat în vigoare în 2014. Acest nou protocol facultativ oferă copiilor o cale de recurs în caz de încălcare a drepturilor lor.

În vederea consolidării drepturilor copilului, România a fost printre primele state care au ratificat Convenția ONU, în anul imediat următor adoptării sale în cadrul Adunării Generale a Națiunilor Unite, prin Legea nr.18 din 28 septembrie 1990.

Conform Eurobarometrului Drepturile Copilului din 2009, realizat la solicitarea Comisiei Europene, cel mai mare grad de conștientizare din Uniunea Europeană privind existența unor drepturi ale copilului îl au tinerii români cu vârste cuprinse între 15 și 18 ani. Astfel, aproape 83% dintre copiii și tinerii români chestionați au spus că își cunosc drepturile, numărul lor fiind cu 17 procente peste media UE. În ceea ce privește respectarea drepturilor copilului la nivel european, cei mai mulți cred că drepturile copilului sunt foarte bine sau destul de bine respectate în țara lor, pe când 54% dintre respondenții României au spus că drepturile copilului nu sunt deloc sau sunt incomplet protejate.

Salvați Copiii România are ca scop principal apărarea și promovarea Drepturilor copilului și asigurarea protecției copilului conform prevederilor Convenției Națiunilor Unite.

Programul „Și noi avem drepturi”, inițiat de Salvați Copiii în aprilie 1990, își propune să educe copiii și specialiștii care lucrează cu copii conform principiilor Convenției Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului și protecția copilului. Proiectul cuprinde anual peste 15.000 de copii și se derulează în toate filialele organizației, un rol foarte important în derularea activităților avându-l tinerii voluntari.

Misiunea Organizației Salvați Copiii România este de a obține progrese marcante privind modul în care copiii sunt tratați și de a produce schimbări imediate și de durată în viața acestora. În acest scop Salvați Copiii a contribuit în mod semnificativ la implementarea principiilor Convenției ONU prin îmbunătățirea cadrului legislativ al protecției drepturilor copilului.

Campania împotriva violenței asupra copilului „Bătaia nu e ruptă din rai”, care se derulează din anul 2003, a contribuit la **introducerea în Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului a articolelor 42 alin. 2 și 90 care prevăd interzicerea oricărei forme de pedeapsă corporală**

și tratamente umilitoare aplicate copilului indiferent de contextul în care acesta se află, în societate, în familie sau în mediul școlar. În acest fel, România a intrat în „clubul” celor 38 țări din lume care au interzis total pedeapsa corporală împotriva copilului.

În perioada 2010-2013, Salvați Copiii a propus o serie de modificări la Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului. Modificările acceptate, care asigură în prezent o mai bună protecție a copiilor din România, **fac referire la protecția copiilor lipsiți de îngrijirea părinților pe perioada în care aceștia se află la muncă în străinătate și măsurile de protecție specială cu referire la drepturile și îndatoririle părinților, dreptul la identitate, tratarea copilului cu respect în școală, sancționarea nerespectării obligațiilor angajaților direcțiilor generale de asistență socială și protecție a copilului și obligativitatea însoțirii copilului de către un reprezentant SPAS (Serviciile publice de asistență socială) în fața organelor de cercetare penală etc.**

Înființarea Avocatului Copilului în România a constituit un obiectiv de advocacy important al Organizației Salvați Copiii, concretizată, încă din 2001, prin derularea a numeroase evenimente publice pe această temă și transmiterea de recomandări legislative cu privire la proiectele de lege din 2011, 2013 și 2016. Salvați Copiii salută decizia autorităților de a face un pas consistent în protecția drepturilor copilului în România, prin adoptarea în anul 2018 a Proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatului Poporului, prin care este numit un Avocat al Copilului. România este cea de-a 36-a țară europeană cu o instituție independentă ori cu un departament specializat destinat copiilor.

În anul 2016, Salvați Copiii lansează primul studiu național cu privire la fenomenul de bullying în școlile românești, urmărind modul în care copiii și părinții percep bullying-ul, atitudinile și comportamentele acestora în diferite contexte sociale, precum și măsurarea incidenței cazurilor de bullying în aceste situații. Un an mai târziu, campania “Opriți bullying-ul sau desființați recreațiile!” urmărește prevenirea acestui fenomen de amploare, pe care instituțiile de învățământ nu îl identifică și nu îl gestionează, în condițiile în care statistica spune că doar 38% dintre școli beneficiază de consilier școlar, preponderent în mediul urban. Astfel, Salvați Copiii fundamentează interzicerea bullying-ului în școli prin modificarea Legii Educației Naționale nr. 1/2011, care definește, previne și interzice bullying-ul în spațiile destinate educației, precum școlile și grădinițele.

Periodic, Comitetul ONU pentru Drepturile Copilului analizează evoluția modului în care drepturile copilului și protecția copilului sunt respectate de către statele semnatare ale Convenției ONU cu privire la drepturile copilului. În acest sens, fiecare guvern are datoria de a transmite un raport privind stadiul implementării Convenției. Pentru a răspunde solicitării Comitetului de a primi informații cât mai complete din surse diverse, **Salvați Copiii a transmis periodic propriile sale rapoarte alternative (1993, 2001, 2009 și 2016)**, evidențiind subiectele de îngrijorare cu privire la modul în care drepturile copilului sunt respectate în România. Comitetul a formulat concluzii și recomandări adresate Guvernului României, luând în considerare inclusiv informațiile cuprinse în rapoartele alternative ale Salvați Copiii.

Suntem conștienți că demersurile Salvați Copiii trebuie continuate. Copiii trebuie să-și cunoască atât responsabilitățile cât și drepturile pentru a lua decizii corecte, în interesul lor superior. Dorim să mulțumim tuturor celor care au înțeles ce important este acest demers: profesorii, educatorii, consilierii școlari, tinerii voluntari și copiii înșiși.

Gabriela Alexandrescu

Președinte Executiv

Organizația Salvați Copiii România

PREAMBUL

Statele părți la prezenta Convenție,

având în vedere că, în conformitate cu principiile proclamate de Carta Națiunilor Unite, recunoașterea demnității și a drepturilor egale și inalienabile ale tuturor membrilor familiei umane constituie fundamentul libertății, dreptății și păcii în lume,

având în vedere că în Cartă popoarele Națiunilor Unite au proclamat din nou încrederea lor în drepturile fundamentale ale omului, în demnitatea și valoarea persoanei umane și au hotărât să promoveze progresul social și condiții mai bune de trai în contextul unei libertăți sporite,

recunoscând faptul că Națiunile Unite, în Declarația Universală a Drepturilor Omului și în pactele internaționale privind drepturile omului, au proclamat și au convenit că fiecare poate să se prevealeze de drepturile și de libertățile enunțate de acestea, fără nicio deosebire de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau orice altă opinie, naționalitate și origine socială, situație materială, statut la naștere sau alt statut,

amintind faptul că în declarația Universală a Drepturilor Omului Națiunile Unite au proclamat dreptul copiilor la îngrijire și asistență specială,

având convingerea că familia, ca unitate de bază a societății și ca mediu natural destinat creșterii și bunăstării tuturor membrilor săi și, în special, a copiilor, trebuie să beneficieze de protecția și de asistența de care are nevoie pentru a-și putea asuma pe deplin responsabilitățile în cadrul societății,

recunoscând că pentru dezvoltarea plenară și armonioasă a personalității sale copilul trebuie să crească într-un mediu familial, într-o atmosferă de fericire, dragoste și înțelegere,

ținând seama de faptul că un copil trebuie să fie pe deplin pregătit să trăiască independent în societate și să fie educat în spiritul idealurilor proclamate în Carta Națiunilor Unite și, în special, în spiritul păcii, demnității, libertății, toleranței, egalității și solidarității,

având în vedere că necesitatea de a extinde protecția specială acordată copilului a fost enunțată în Declarația de la Geneva din 1924 privind drepturile copilului și în Declarația drepturilor copilului, adoptată de Adunarea Generală la 20 noiembrie 1959, și a fost recunoscută în Declarația Universală a Drepturilor Omului, în Pactul internațional privind drepturile civile și politice (în special

Preambulul

Preambulul oferă informații despre contextul istoric în care a apărut Convenția și aria de aplicabilitate a acesteia, incluzând referințe și citate din Declarația Universală a Drepturilor Omului, Convenția asupra Drepturilor Civile și Politice, Convenția asupra Drepturilor Sociale, Economice și Culturale și Declarația privind Drepturile Copilului.

Convenția acordă o importanță deosebită familiei, acesteia revenindu-i responsabilitatea principală în îngrijirea și protecția copilului.

Datorită vulnerabilității lor, copiii necesită îngrijire și protecție specială, Convenția punând accentul pe:

- necesitatea protecției juridice și de altă natură a copilului înainte și după naștere;
- importanța respectului pentru valorile culturale ale comunității copilului;
- rolul vital al cooperării internaționale în realizarea drepturilor copilului.

Convenția cu privire la Drepturile Copilului

Textul oficial

art. 23 și 24), în Pactul internațional privind drepturile economice, sociale și culturale (în special art. 10) și în statutele și instrumentele aplicabile ale instituțiilor specializate și ale organizațiilor internaționale preocupate de bunăstarea copilului,

având în vedere că, așa cum s-a arătat în Declarația drepturilor copilului, „dată fiind lipsa sa de maturitate fizică și intelectuală, copilul are nevoie de protecție și îngrijire specială, inclusiv de o protecție juridică adecvată, atât înainte cât și după nașterea sa“,

reamintind dispozițiile Declarației cu privire la principiile sociale și juridice aplicabile protecției și bunăstării copiilor, cu referire specială la practicile în materie de plasament familial și de adopție pe plan național și internațional, precum și Regulile minimale standard ale Națiunilor Unite privind administrarea justiției în cazul minorilor (Regulile de la Beijing), Declarația privind protecția femeilor și copiilor în caz de stare de urgență și de conflict armat,

recunoscând că în toate țările lumii există copii care trăiesc în condiții extrem de dificile și care au nevoie de o atenție deosebită,

ținând seama de importanța tradițiilor și a valorilor culturale ale fiecărui popor în protejarea și dezvoltarea armonioasă a copilului,

recunoscând importanța cooperării internaționale destinate îmbunătățirii condițiilor de trai ale copiilor din toate țările și, în special, din țările în curs de dezvoltare,

convin după cum urmează:

PARTEA I

ARTICOLUL 1

În sensul prezentei Convenții, prin copil se înțelege orice ființă umană sub vârsta de 18 ani, exceptând cazurile în care legea aplicabilă copilului stabilește limita majoratului sub această vârstă.

ARTICOLUL 2

1. Statele părți se angajează să respecte și să garanteze drepturile stabilite în prezenta Convenție tuturor copiilor din jurisdicția lor, indiferent de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau altă opinie, de naționalitate, apartenență etnică sau origine socială, de situația materială, incapacitatea fizică, de statutul la naștere sau de

Sumarul neoficial al prevederilor principale

Articolele 1 – 41

- descriu în detaliu drepturile copilului care trebuie respectate și protejate
- stabilesc obligațiile Statelor Părți de a le îndeplini și de a stabili standarde care trebuie atinse pentru toți copiii.

Definiția copilului

Se numește copil orice persoană sub 18 ani, cu excepția cazului în care prin lege majoratul este atins la o vârstă mai mică.

Nediscriminarea

Principiul conform căruia toți copiii, indiferent de etnie, religie, situație materială, stare de sănătate etc., trebuie să se bucure de toate

Textul oficial

Sumarul neoficial al prevederilor principale

statutul dobândit al copilului ori al părinților sau al reprezentanților legali ai acestuia.

2. Statele părți vor lua toate măsurile de protejare a copilului împotriva oricărei forme de discriminare sau de sancționare pe considerente ținând de situația juridică, activitățile, opiniile declarate sau convingerile părinților, ale reprezentanților săi legali sau ale membrilor familiei sale.

ARTICOLUL 3

1. În toate acțiunile care privesc copiii, întreprinse de instituțiile de asistență socială publice sau private, de instanțele judecătorești, autoritățile administrative sau de organele legislative, interesele copilului vor prevala.

2. Statele părți se obligă să asigure copilului protecția și îngrijirea necesare în vederea asigurării bunăstării sale, ținând seama de drepturile și obligațiile părinților săi, ale reprezentanților săi legali sau ale altor persoane cărora acesta le-a fost încredințat în mod legal și, în acest scop, vor lua toate măsurile legislative și administrative corespunzătoare.

3. Statele părți vor veghea ca instituțiile, serviciile și așezămintele care răspund de protecția și îngrijirea copiilor să respecte standardele stabilite de autoritățile competente, în special cele referitoare la securitate și sănătate, la numărul și calificarea personalului din aceste instituții, precum și la asigurarea unei supravegheri competente.

ARTICOLUL 4

Statele părți se angajează să ia toate măsurile legislative, administrative și de orice altă natură necesare în vederea punerii în aplicare a drepturilor recunoscute în prezenta Convenție. În cazul drepturilor economice, sociale și culturale statele părți se obligă să adopte aceste măsuri fără a precupeți resursele de care dispun și, dacă este cazul, în cadrul cooperării internaționale.

ARTICOLUL 5

Statele părți vor respecta responsabilitățile, drepturile și îndatoririle ce revin părinților naturali ai copilului sau, după caz și conform tradiției locale, membrilor familiei lărgite sau comunității, tutorilor sau altor persoane care au, prin lege, copii în îngrijire, de a asigura, de o manieră corespunzătoare capacităților în continuă dezvoltare ale copilului, îndrumarea și orientarea necesare în exercitarea de către copil a drepturilor recunoscute în prezenta Convenție.

drepturile, statul fiind obligat să protejeze copiii împotriva oricăror forme de discriminare. Statul trebuie să respecte drepturile copilului și să întreprindă acțiuni pozitive de promovare a acestora.

Interesul superior al copilului

În toate acțiunile privind copilul va avea prioritate interesul superior al acestuia. Statul va asigura copilului protecția și îngrijirea adecvată, luând în considerare drepturile și obligațiile părinților. Autoritățile competente vor stabili standarde pentru toate instituțiile, serviciile și facilitățile adresate copiilor, iar statul va asigura respectarea acestora.

Aplicarea prevederilor prezentei Convenții

Statul este obligat să transpună în practică prevederile Convenției și drepturile recunoscute de aceasta.

Rolul părinților în dezvoltarea adecvată a copilului

Statul trebuie să respecte drepturile și responsabilitățile părinților și ale celorlalți membri ai familiei în îndrumarea și orientarea copilului în vederea dezvoltării capacităților sale.

Textul oficial

Sumarul neoficial al prevederilor principale

ARTICOLUL 6

1. Statele părți recunosc dreptul la viață al fiecărui copil.
2. Statele părți vor face tot ce le stă în putință pentru a asigura supraviețuirea și dezvoltarea copilului.

ARTICOLUL 7

1. Copilul se înregistrează imediat după nașterea sa și are, prin naștere, dreptul la un nume, dreptul de a dobândi o cetățenie și, în măsura posibilității, dreptul de a-și cunoaște părinții și de a fi îngrijit de aceștia.
2. Statele părți vor veghea ca aplicarea acestor drepturi să respecte legislația lor națională și obligațiile pe care acestea și le-au asumat în temeiul instrumentelor internaționale aplicabile în materie, în special în cazul în care nerespectarea acestora ar avea ca efect declararea copilului ca apatrid.

ARTICOLUL 8

1. Statele părți se obligă să respecte dreptul copilului de a-și păstra identitatea, inclusiv cetățenia, numele și relațiile familiale, astfel cum sunt recunoscute de lege, fără nici o imixtiune ilegală.
2. În cazul în care un copil este lipsit în mod ilegal de toate sau de o parte din elementele constitutive ale identității sale, statele părți vor asigura asistența și protecția corespunzătoare pentru ca identitatea acestuia să fie restabilită cât mai repede posibil.

ARTICOLUL 9

1. Statele părți vor veghea ca niciun copil să nu fie separat de părinții săi împotriva voinței acestora, exceptând situația în care autoritățile competente decid, sub rezerva revizuirii judiciare și cu respectarea legilor și a procedurilor aplicabile, că această separare este în interesul suprem al copilului. O astfel de decizie poate deveni necesară în cazuri particulare cum ar fi, de exemplu, în cazul copiilor maltratați sau neglijați de părinți sau în cazul în care părinții trăiesc separat și se impune luarea unei hotărâri cu privire la locul de reședință a copilului.
2. În toate cazurile prevăzute la paragraful 1 din prezentul articol toate părțile interesate trebuie să aibă posibilitatea de a participa la dezbateri și de a-și face cunoscute punctele de vedere.
3. Statele părți vor respecta dreptul copilului care a fost separat de ambii părinți sau de unul dintre ei de a întreține relații personale și contacte directe cu cei doi părinți ai săi, în mod regulat, exceptând cazul în care acest lucru contravine interesului suprem al copilului.
4. Când separarea rezultă din măsuri luate de către un stat parte, precum detenția, închisoarea, exilul, expulzarea sau moartea (inclusiv

Dreptul copilului la viață, supraviețuire și dezvoltare
Orice copil are dreptul la viață. Statul este obligat să facă tot ceea ce este posibil pentru a asigura supraviețuirea și dezvoltarea copilului.

Înregistrarea nașterii, nume, cetățenie, dreptul de a-și cunoaște părinții și de a fi îngrijit de către aceștia
Fiecare copil are dreptul să fie înregistrat imediat după naștere și să aibă un nume și o cetățenie. Copiii au dreptul să-și cunoască familia și să fie îngrijiți de către aceasta.

Păstrarea identității
Statul este obligat să protejeze identitatea copilului și, dacă este nevoie, să restabilească elementele de bază ale identității copilului (nume, cetățenie, legături familiale).

Separarea de părinți
Orice copil are dreptul de a trăi cu părinții săi, cu excepția cazului în care acest fapt este incompatibil cu interesul superior al copilului. Orice copil are dreptul să mențină contactul cu ambii părinți dacă este separat de unul din ei sau de amândoi. În cazul în care statul decide separarea de părinți, acesta are obligația de a informa membrii familiei și copilul.

Textul oficial

Sumarul neoficial al prevederilor principale

moartea, indiferent de cauză, survenită în timpul detenției) ambilor părinți sau a unuia dintre ei ori a copilului, statul parte va furniza, la cerere, părinților, copilului sau, după caz, unui alt membru al familiei informațiile esențiale despre locul unde se găsesc membrul sau membrii familiei, exceptând cazul în care divulgarea acestor informații ar aduce prejudicii bunăstării copilului. Statele părți vor veghea, de asemenea, ca prezentarea unei astfel de cereri să nu antreneze prin ea însăși consecințe dăunătoare pentru persoana sau persoanele interesate.

ARTICOLUL 10

1. În conformitate cu obligația ce revine statelor părți potrivit art. 9 paragraful 1, orice cerere depusă de un copil sau de părinții acestuia, în vederea intrării într-un stat parte sau a părăsirii acestuia în scopul reîntregirii familiei, va fi examinată de statele părți cu bunăvoință, umanism și cu operativitate. Statele părți vor veghea, de asemenea, ca depunerea unei astfel de cereri să nu antreneze consecințe nefaste asupra solicitanților și membrilor familiei acestora.

2. Copilul ai cărui părinți își au reședința în state diferite va avea dreptul de a întreține, în afara unor situații excepționale, relații personale și contacte directe, în mod regulat, cu ambii săi părinți. În acest scop și în conformitate cu obligația care revine statelor părți în temeiul art. 9 paragraful 1, statele părți vor respecta dreptul copilului și al părinților săi de a părăsi orice țară, inclusiv propria lor țară, și de a reveni în propria lor țară. Dreptul de a părăsi orice țară nu poate fi îngădit decât de restricțiile prevăzute în mod expres de lege și care sunt necesare pentru protejerea siguranței naționale, a ordinii publice, a sănătății publice sau a bunelor moravuri ori a drepturilor și libertăților altora și care sunt compatibile cu celelalte drepturi recunoscute în prezenta Convenție.

ARTICOLUL 11

1. Statele părți vor lua măsuri pentru a combate acțiunile ilegale de transferare și de împiedicare a reîntoarcerii copiilor în, respectiv din, străinătate.

2. În acest scop statele părți vor promova încheierea de acorduri bilaterale și multilaterale sau aderarea la acorduri existente.

ARTICOLUL 12

1. Statele părți vor garanta copilului capabil de discernământ dreptul de a-și exprima liber opinia asupra oricărei probleme care îl privește, opiniile copilului urmând să fie luate în considerare ținându-se seama de vârsta sa și de gradul său de maturitate.

Ieșirea sau părăsirea țării în scopul reunificării familiei

Copilul și părinții au dreptul de a părăsi orice țară și de a intra în propria țară în scopul reunificării familiei sau a menținerii relației copil - părinte. Statele trebuie să sprijine și să trateze cu operativitate cererile făcute în acest sens.

Transferul ilegal în afara țării și împiedicarea reîntoarcerii în țară

Statul trebuie să ia măsuri pentru combaterea și prevenirea cazurilor de transferare sau reținere ilegală a copiilor în străinătate. Statele sunt încurajate să semneze acorduri bilaterale sau să adere la acorduri existente în acest sens.

Respectul față de opinia copilului

Orice copil are dreptul de a-și exprima liber opinia în orice problemă sau procedură care

Textul oficial

2. În acest scop copilului i se va da, în special, posibilitatea de a fi ascultat în orice procedură judiciară sau administrativă care îl privește, fie direct, fie printr-un reprezentant sau un organism competent, în conformitate cu regulile de procedură din legislația națională.

ARTICOLUL 13

1. Copilul are dreptul la libertatea de exprimare; acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi și de a difuza informații și idei de orice natură, indiferent de frontiere, sub formă orală, scrisă, tipărită sau artistică ori prin orice alte mijloace, la alegerea copilului.

2. Exercițarea acestui drept poate face subiectul restricțiilor, dar numai al acelor restricții expres prevăzute de lege și absolut necesare pentru:

- a) respectarea drepturilor sau a reputației altora; sau
- b) protejarea securității naționale, a ordinii publice, a sănătății publice și a bunelor moravuri.

ARTICOLUL 14

1. Statele părți vor respecta dreptul copilului la libertatea de gândire, de conștiință și religie.

2. Statele părți vor respecta drepturile și obligațiile părinților sau, după caz, ale reprezentanților legali ai copilului de a-l îndruma în exercitarea dreptului sus-menționat, de o manieră care să corespundă capacităților în formare ale acestuia.

3. Libertatea de a-și manifesta propriile convingeri religioase sau alte convingeri nu poate fi îngădită decât de restricțiile prevăzute în mod expres de lege și care sunt necesare pentru protecția securității publice, a ordinii publice, a sănătății publice și a bunelor moravuri sau a libertăților și drepturilor fundamentale ale altora.

ARTICOLUL 15

1. Statele părți recunosc drepturile copilului la libertatea de asociere și la libertatea de întrunire pașnică.

2. Exercițarea acestor drepturi nu poate fi îngădită decât de restricțiile prevăzute în mod expres de lege și care sunt necesare într-o societate democratică, în interesul securității naționale, al siguranței sau ordinii publice ori pentru a proteja sănătatea publică sau bunele moravuri ori pentru a proteja drepturile și libertățile altora.

ARTICOLUL 16

1. Niciun copil nu va fi supus unei imixțiuni arbitrare sau ilegale în viața sa privată, în familia sa, în domiciliul său ori în corespondența sa, precum și niciunui fel de atac ilegal la onoarea și reputația sa.

2. Copilul are dreptul la protecția garantată de lege împotriva unor astfel de imixțiuni sau atacuri.

Sumarul neoficial al prevederilor principale

Îl privește, iar opinia lui trebuie luată în considerare, în funcție de vârsta și gradul său de maturitate.

Dreptul la liberă exprimare

Orice copil are dreptul de a căuta, de a primi informații și de a-și exprima ideile și opiniile sub orice formă, atât timp cât acest fapt nu încalcă drepturile altora.

Dreptul la libertatea de gândire, conștiință și religie

Orice copil are dreptul de a gândi liber, de a avea propria conștiință și religie, sub îndrumarea părinților și respectând legile în vigoare.

Dreptul la libertatea de asociere

Orice copil are dreptul de a se întâlni cu alți copii, de a participa la întruniri și de a crea grupuri, asociații, cu condiția ca acestea să nu încalce drepturile celorlalți.

Dreptul la viață privată

Orice copil are dreptul la viață privată, la protejarea familiei, a domiciliului, și corespondenței, la protecție împotriva oricărui atac nelegitim la onoarea și reputația sa.

ARTICOLUL 17

Statele părți vor recunoaște importanța funcției îndeplinite de mijloacele de informare în masă și vor asigura accesul copilului la informație și materiale provenind din surse naționale și internaționale, în special cele care urmăresc promovarea bunăstării sale sociale, spirituale și morale și a sănătății sale fizice și morale. În acest scop statele părți:

- a) vor încuraja difuzarea, prin mijloacele de informare în masă, de informații și materiale de interes social și educativ pentru copil și care sunt în conformitate cu art. 29;
- b) vor încuraja cooperarea internațională în producerea, schimbul și difuzarea de astfel de informații și materiale provenind din surse culturale, naționale și internaționale;
- c) vor încuraja producerea și difuzarea de cărți pentru copii;
- d) vor încuraja mijloacele de informare în masă să țină seama, în mod deosebit, de nevoile lingvistice ale copiilor autohtoni sau ale celor care aparțin unui grup minoritar;
- e) vor favoriza elaborarea unor principii călăuzitoare adecvate, destinate protejării copilului împotriva informațiilor și materialelor care dăunează bunăstării sale, având în vedere prevederile art. 13 și 18.

ARTICOLUL 18

1. Statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au responsabilități comune pentru creșterea și dezvoltarea copilului. Părinții sau, după caz, reprezentanții săi legali sunt principalii responsabili de creșterea și dezvoltarea copilului. Aceștia trebuie să acționeze, în primul rând, în interesul suprem al copilului.

2. Pentru garantarea și promovarea drepturilor enunțate în prezenta Convenție statele părți vor acorda ajutor corespunzător părinților și reprezentanților legali ai copilului în exercitarea responsabilității care le revine în legătură cu creșterea copilului și vor asigura crearea instituțiilor, așezămintelor și serviciilor de îngrijire a copiilor.

3. Statele părți vor lua toate măsurile corespunzătoare pentru a asigura copiilor ai căror părinți muncesc dreptul de a beneficia de serviciile și așezămintele de îngrijire a copiilor, pentru care ei îndeplinesc condițiile cerute.

ARTICOLUL 19

1. Statele părți vor lua toate măsurile legislative, administrative, sociale și educative corespunzătoare, în vederea protejării copilului împotriva oricăror forme de violență, vătămare sau abuz, fizic sau mental, de abandon sau neglijență, de rele tratamente sau de exploatare, inclusiv abuz sexual, în timpul cât se află în îngrijirea părinților sau a unuia dintre ei, a reprezentantului ori reprezentanților legali sau a oricărei persoane căreia i-a fost încredințat.

Accesul la informare corespunzătoare

Orice copil are dreptul la informații care contribuie la dezvoltarea sa socială, spirituală și morală, la sănătatea lui fizică și mentală. Statul va încuraja difuzarea acestora și va lua măsuri pentru a proteja copiii împotriva informațiilor care dăunează bunăstării acestora.

Responsabilitatea ambilor părinți, sprijiniți de către stat

Ambii părinți au responsabilitatea să asigure o bună creștere și dezvoltare a copilului. Interesul superior al copilului este principiul care călăuzește părinții în acest demers, iar statul are obligația de a sprijini și asista părinții în îndeplinirea responsabilităților față de copil.

Dreptul la protecție împotriva oricărei forme de violență

Statul trebuie să protejeze copiii de toate formele de violență și să prevină astfel de cazuri prin dezvoltarea de programe care să sprijine copilul și persoanele care au

Textul oficial

2. Aceste măsuri de protecție vor cuprinde, după caz, proceduri eficiente pentru stabilirea de programe sociale care să asigure sprijinul necesar copilului și celor cărora le-a fost încredințat, precum și pentru instituirea altor forme de prevenire și pentru identificarea, denunțarea, acționarea în instanță, anchetarea, tratarea și urmărirea cazurilor de rele tratamente aplicate copilului, descrise mai sus, și, dacă este necesar, a procedurilor de implicare judiciară.

ARTICOLUL 20

1. Copilul care este, temporar ori permanent, lipsit de mediul său familial sau care, pentru protejarea intereselor sale, nu poate fi lăsat în acest mediu are dreptul la protecție și asistență specială din partea statului.
2. Statele părți, în conformitate cu legislația lor națională, vor asigura protecție alternativă pentru un astfel de copil.
3. Această protecție poate include, mai ales, plasamentul familial, „kafalah“ din dreptul islamic, adopția sau, în caz de necesitate, plasarea în instituții corespunzătoare de îngrijire a copiilor. În alegerea uneia dintre aceste soluții este necesar să se țină seama în mod corespunzător de necesitatea unei anumite continuități în educarea copilului, precum și de originea sa etnică, religioasă, culturală și lingvistică.

ARTICOLUL 21

Statele părți care recunosc și/sau autorizează adopția vor veghea ca interesele supreme ale copilului să primeze și:

- a) vor veghea ca adopția unui copil să fie autorizată numai de autoritățile competente care verifică, în conformitate cu legea și cu procedurile aplicabile, precum și pe baza tuturor informațiilor pertinente și credibile, că adopția se poate realiza luând în considerare statutul copilului în raport cu părinții, cu rudele și cu reprezentanții săi legali și, dacă este cazul, că persoanele interesate și-au dat consimțământul cu privire la adopție în cunoștință de cauză în urma unei consilieri corespunzătoare;
- b) recunosc că adopția în străinătate poate fi considerată ca un mijloc alternativ de asigurare a îngrijirii necesare copilului, dacă acesta, în țara de origine, nu poate fi încredințat spre plasament familial sau spre adopție ori nu poate fi îngrijit în mod corespunzător;
- c) vor asigura că, în cazul adopției în străinătate, copilul beneficiază de garanțiile și standardele echivalente celor existente în cazul adopției naționale;
- d) vor lua toate măsurile corespunzătoare pentru a se asigura că, în cazul adopției în străinătate, plasamentul copilului nu conduce la obținerea de câștiguri materiale necuvenite pentru persoanele implicate;

Sumarul neoficial al prevederilor principale

în îngrijire copilului, precum și de programe de reabilitare a copiilor victime.

Protecția copiilor lipsiți de mediul familial

Statul trebuie să asigure copiilor lipsiți de mediul familial protecția și îngrijirea necesare, într-o altă familie sau în cadrul unei instituții specializate.

Adopția

În țările în care adopția este recunoscută și/sau permisă, ea se va face numai în interesul superior al copilului, autoritățile fiind obligate să asigure toate garanțiile necesare dezvoltării armonioase a unui copil. Adopția se face numai cu acordul autorităților competente. Adopția internațională este recunoscută ca măsură alternativă de îngrijire a copilului, însă ea va fi luată în considerare ca soluție ultimă.

Textul oficial

- e) promovează obiectivele prezentului articol, încheind aranjamente sau acorduri bilaterale ori multilaterale, după caz, și se străduiesc, în acest cadru, să asigure ca plasarea copiilor în străinătate să fie efectuată de autoritățile sau organele competente.

ARTICOLUL 22

1. Statele părți vor lua măsurile necesare pentru ca un copil care caută să obțină statutul de refugiat sau care este considerat refugiat în conformitate cu reglementările și procedurile internaționale și naționale aplicabile, fie că este singur sau însoțit de mamă ori de tată sau de orice altă persoană, să beneficieze de protecția și asistența umanitară corespunzătoare, pentru a se putea bucura de drepturile recunoscute de prezenta Convenție și de celelalte instrumente internaționale privind drepturile omului sau ajutorul umanitar la care respectivele state sunt părți.

2. În acest scop statele părți vor contribui, după cum consideră necesar, la toate eforturile întreprinse de O.N.U. și de alte organizații guvernamentale sau neguvernamentale competente cooperând cu O.N.U., pentru a proteja și ajuta copiii care se găsesc într-o astfel de situație și pentru a găsi părinții sau alți membri ai familiei oricărui copil refugiat, în vederea obținerii informațiilor necesare pentru reîntregirea familiei sale. În cazul în care părinții sau alți membri ai familiei nu pot fi găsiți, copilului i se va acorda aceeași protecție ca oricărui alt copil care este temporar sau total lipsit de mediul său familial, indiferent de motiv, în conformitate cu principiile enunțate în prezenta Convenție.

ARTICOLUL 23

1. Statele părți recunosc că pentru copiii cu dizabilități* fizice și mentale trebuie să se asigure o viață împlinită și decentă, în condiții care să le garanteze demnitatea, să le favorizeze autonomia și să le faciliteze participarea activă la viața comunității.

2. Statele părți recunosc dreptul copiilor cu dizabilități* de a beneficia de îngrijiri speciale și încurajează și asigură, în măsura resurselor disponibile, la cerere, copiilor cu dizabilități care îndeplinesc condițiile prevăzute și celor care îi au în îngrijire, un ajutor adaptat situației copilului și situației părinților sau a celor cărora le este încredințat.

3. Recunoscând nevoile speciale ale copiilor cu dizabilități*, ajutorul acordat conform paragrafului 2 al prezentului articol va fi gratuit ori de câte ori acest lucru este posibil, ținând seama de resursele financiare ale părinților sau ale celor care îi au în îngrijire și va fi destinat asigurării accesului efectiv al copiilor cu dizabilități* la educație, formare profesională, servicii medicale, recuperare, pregătire în vederea ocupării unui loc de muncă, activități recreative, de o manieră care să asigure

Sumarul neoficial al prevederilor principale

Copiii refugiați

Autoritățile sunt obligate să acorde protecție specială copiilor refugiați sau celor care caută să obțină acest statut. Statul este obligat să coopereze cu organizațiile guvernamentale și neguvernamentale care asigură o astfel de protecție sau asistență.

Drepturile copiilor cu dizabilități

Copiii cu dizabilități au dreptul la îngrijire, educație și instruire specială, menite să le ofere maximum de autonomie posibilă, un trai deplin și activ în societate.

* În continuare, textele marcate (*) sunt modificate de către Salvați Copiii.

Textul oficial

deplina integrare socială și dezvoltare individuală a copiilor, inclusiv dezvoltarea lor culturală și spirituală.

4. În spiritul cooperării internaționale, statele părți vor favoriza schimbul de informații relevante în domeniul medicinei preventive și al tratamentului medical, psihologic și funcțional al copiilor cu dizabilități*, inclusiv prin difuzarea și accesul la informații referitoare la metodele de recuperare, educare și formare profesională, în scopul de a permite statelor părți să își perfecționeze capacitățile și competențele și să își extindă experiența în aceste domenii. În această privință se va ține seama, în mod deosebit, de nevoile țărilor în curs de dezvoltare.

ARTICOLUL 24

1. Statele părți recunosc dreptul copilului de a se bucura de cea mai bună stare de sănătate posibilă și de a beneficia de serviciile medicale și de recuperare. Ele vor depune eforturi pentru a garanta că niciun copil nu este lipsit de dreptul de a avea acces la aceste servicii.

2. Statele părți vor depune eforturi pentru a asigura aplicarea efectivă a acestui drept și, în mod deosebit, vor lua măsurile corespunzătoare pentru:

- a) reducerea mortalității infantile și a celei în rândul copiilor;
- b) asigurarea asistenței medicale și a măsurilor de ocrotire a sănătății pentru toți copiii, cu accent pe dezvoltarea măsurilor primare de ocrotire a sănătății;
- c) combaterea maladiilor și a malnutriției, inclusiv în cadrul măsurilor primare de ocrotire a sănătății, recurgând, printre altele, la tehnologii accesibile și la aprovizionarea cu alimente nutritive și cu apă potabilă, luând în considerare pericolele și riscurile de poluare a mediului natural;
- d) asigurarea ocrotirii sănătății mamelor în perioada pre- și postnatală;
- e) asigurarea că toate segmentele societății, în mod deosebit părinții și copiii, sunt informate, au acces la educație și sunt sprijinite în folosirea cunoștințelor de bază despre sănătatea și alimentația copilului, despre avantajele alăptării, ale igienei și salubrității mediului înconjurător și ale prevenirii accidentelor;
- f) crearea serviciilor de medicină preventivă, de îndrumare a părinților și de planificare familială, și asigurarea educației în aceste domenii.

3. Statele părți vor lua toate măsurile eficiente corespunzătoare, în vederea abolirii practicilor tradiționale dăunătoare sănătății copiilor.

4. Statele părți se angajează să favorizeze și să încurajeze cooperarea internațională în vederea asigurării, în mod progresiv, a deplinei îndepliniri a dreptului recunoscut în prezentul articol. În această privință se va ține seama, în mod deosebit, de nevoile țărilor în curs de dezvoltare.

Sumarul neoficial al prevederilor principale

Dreptul la sănătate și la servicii medicale

Copiii au dreptul la servicii sanitare și medicale, în mod special la serviciile de asistență primară. Ei au dreptul de a beneficia de programe de educație în domeniul sanitar. Statul este obligat să ia măsurile necesare pentru abolirea practicilor tradiționale nocive și pentru reducerea mortalității infantile. Statele sunt încurajate să coopereze la nivel internațional în vederea asigurării acestui drept.

Textul oficial

Sumarul neoficial al prevederilor principale

Statele părți recunosc dreptul copilului care a fost plasat de către autoritatea competentă pentru a primi îngrijiri, la protejarea sau tratarea afecțiunilor sale fizice ori mentale, dreptul la verificarea periodică a tratamentului respectiv și a oricăror altor aspecte legate de plasarea sa.

ARTICOLUL 26

1. Statele părți recunosc dreptul oricărui copil de a beneficia de asistență socială, inclusiv de asigurări sociale, și vor lua măsuri pentru asigurarea exercitării depline a acestui drept în conformitate cu legislația lor națională.

2. La acordarea indemnizațiilor prevăzute de lege se va ține seama, când este cazul, de resursele și situația copilului și ale persoanelor responsabile de întreținerea sa, precum și de orice alte împrejurări care au legătură cu cererea de acordare a indemnizațiilor, înaintată de copil sau în numele său.

ARTICOLUL 27

1. Statele părți recunosc dreptul oricărui copil de a beneficia de un nivel de trai care să permită dezvoltarea sa fizică, mentală, spirituală, morală și socială.

2. Părinților și oricărei alte persoane care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare în vederea dezvoltării copilului.

3. Statele părți vor adopta măsurile corespunzătoare, ținând seama de condițiile naționale și în limita mijloacelor lor, pentru a ajuta părinții și alte persoane care au în grijă un copil să valorifice acest drept și vor oferi în caz de nevoie asistență materială și programe de sprijin destinate, în principal, satisfacerii nevoilor de hrană, îmbrăcăminte și locuință.

4. Statele părți vor lua toate măsurile adecvate pentru recuperarea pensiei alimentare pentru copil de la părinții săi sau de la alte persoane care răspund din punct de vedere financiar pentru acesta, atât pe teritoriul statului parte, cât și în străinătate. Astfel, în situația în care persoana care răspunde din punct de vedere financiar pentru copil nu locuiește în statul în care locuiește copilul, statele părți vor încuraja aderarea la acorduri internaționale sau încheierea de asemenea acorduri, precum și adoptarea oricăror altor înțelegeri corespunzătoare.

Evaluarea periodică a plasamentului

În cazul copiilor dați în plasament în vederea îngrijirii, protecției sau tratamentului, autoritățile trebuie să asigure o evaluare periodică a acestei măsuri.

Dreptul la protecție socială

Copiii au dreptul la protecție socială (asistență și asigurări sociale).

Dreptul copilului la un nivel de trai decent

Copiii au dreptul la un nivel de trai decent. Asigurarea acestuia este de datoria părinților, statul fiind obligat să sprijine și să vegheze ca părinții să îndeplinească aceste responsabilități, la nevoie prin obligația de a plăti pensie alimentară copilului.

ARTICOLUL 28

1. Statele părți recunosc dreptul copilului la educație și, în vederea asigurării exercitării acestui drept în mod progresiv și pe baza egalității de șanse, în special, statele membre vor avea obligația:

- a) de a asigura învățământul primar obligatoriu și gratuit pentru toți;
- b) de a încuraja crearea diferitelor forme de învățământ secundar, atât general, cât și profesional și de a le pune la dispoziția tuturor copiilor și de a permite accesul tuturor copiilor la acestea, de a lua măsuri corespunzătoare, cum ar fi instituirea gratuității învățământului și acordarea unui ajutor financiar în caz de nevoie;
- c) de a asigura tuturor accesul la învățământul superior, în funcție de capacitatea fiecăruia, prin toate mijloacele adecvate;
- d) de a pune la dispoziție copiilor și de a permite accesul acestora la informarea și orientarea școlară și profesională;
- e) de a lua măsuri pentru încurajarea frecvenței cu regularitate a școlii și pentru reducerea ratei abandonului școlar.

2. Statele părți vor lua toate măsurile corespunzătoare pentru a asigura aplicarea măsurilor de disciplină școlară într-un mod compatibil cu demnitatea copilului ca ființă umană și în conformitate cu prezenta Convenție.

3. Statele părți vor promova și vor încuraja cooperarea internațională în domeniul educației, mai ales în scopul de a contribui la eliminarea ignoranței și a analfabetismului în lume și de a facilita accesul la cunoștințe științifice și tehnice și la metode de învățământ moderne. În această privință se va ține seama, în special, de nevoile țărilor în curs de dezvoltare.

ARTICOLUL 29

1. Statele părți sunt de acord că educația copilului trebuie să urmărească:

- a) dezvoltarea plenară a personalității, a vocațiilor și a aptitudinilor mentale și fizice ale copilului;
- b) cultivarea respectului pentru drepturile omului și libertățile fundamentale, precum și pentru principiile consacrate în Carta Națiunilor Unite;
- c) educarea copilului în spiritul respectului față de părinții săi, față de limba sa, de identitatea și valorile sale culturale, față de valorile naționale ale țării în care acesta locuiește, ale țării de origine, precum și față de civilizații diferite de a sa;
- d) pregătirea copilului să își asume responsabilitățile vieții într-o societate liberă, într-un spirit de înțelegere, de pace, de toleranță, de egalitate între sexe și prietenie între toate popoarele și grupurile etnice, naționale și religioase și cu persoanele de origine autohtonă;
- e) educarea copilului în spiritul respectului față de mediul natural.

Dreptul la educație

Copiii au dreptul la educație, statul fiind dator să asigure gratuitatea și obligativitatea cel puțin a învățământului primar. Administrarea disciplinei școlare trebuie să respecte demnitatea umană a copilului. Se accentuează necesitatea cooperării internaționale în acest domeniu.

Scopurile educației

Educația trebuie să fie orientată în sensul dezvoltării personalității și talentelor copilului, pregătindu-l pentru o viață activă ca adult. Procesul educației trebuie să asigure cultivarea respectului pentru drepturile fundamentale ale omului și pentru valorile culturale și naționale ale copilului.

Textul oficial

Sumarul neoficial al prevederilor principale

2. Nicio dispoziție din prezentul articol sau din art. 28 nu va fi interpretată de o manieră care să aducă atingere libertății persoanelor fizice sau juridice de a crea și conduce instituții de învățământ, cu condiția ca principiile enunțate în paragraful 1 al prezentului articol să fie respectate și ca educația dată în aceste instituții să respecte normele minimale prescrise de stat.

ARTICOLUL 30

În statele în care există minorități etnice, religioase sau lingvistice ori persoane de origine autohtonă, copilul aparținând unei astfel de minorități sau având origine autohtonă nu va fi privat de dreptul la viața culturală proprie, de dreptul de a-și declara apartenența religioasă și de a-și practica propria religie, precum și dreptul de a folosi limba proprie în comun cu alți membri ai grupului său.

ARTICOLUL 31

1. Statele părți recunosc copilului dreptul la odihnă și la vacanță, dreptul de a practica activități recreative proprii vârstei sale, de a participa liber la viața culturală și artistică.

2. Statele părți respectă și promovează dreptul copilului de a participa pe deplin la viața culturală și artistică și încurajează punerea la dispoziția acestuia a mijloacelor adecvate de petrecere a timpului liber și de desfășurare a activităților recreative, artistice și culturale, în condiții de egalitate.

ARTICOLUL 32

1. Statele părți recunosc dreptul copilului de a fi protejat împotriva exploatării economice și de a nu fi constrâns la vreo muncă ce comportă vreun risc potențial sau care este susceptibilă să îi compromită educația ori să îi dăuneze sănătății sau dezvoltării sale fizice, mentale, spirituale, morale ori sociale.

2. Statele părți vor lua măsuri legislative, administrative, sociale și educative pentru a asigura aplicarea prezentului articol. În acest scop și ținând seama de dispozițiile aplicabile ale celorlalte instrumente internaționale, statele părți se obligă, în special:

- a) să fixeze o vârstă minimă sau vârste minime de angajare;
- b) să adopte o reglementare cu privire la orele și la condițiile de muncă;
- c) să prevadă pedepse sau alte sancțiuni corespunzătoare, pentru a asigura aplicarea întocmai a prezentului articol.

ARTICOLUL 33

Statele părți vor lua măsuri corespunzătoare, inclusiv măsuri legislative, administrative, sociale și educaționale, pentru a proteja copiii contra folosirii ilicite de stupefiante și substanțe psihotrope, așa cum sunt acestea definite de convențiile internaționale în materie și pentru a preveni folosirea copiilor în scopul producerii și al traficului ilicit de astfel de substanțe.

Copiii aparținând minorităților sau altor populații indigene

Copiii minorităților sau altor populații indigene au dreptul de a avea și a-și păstra propria cultură, de a practica propria religie și de a vorbi propria limbă.

Dreptul la timp liber, recreere și activități culturale

Copilul are dreptul la timp liber, joc și participare la activități culturale și artistice potrivite vârstei sale. Statul are obligația de a încuraja punerea la dispoziție a mijloacelor adecvate în acest scop.

Dreptul la protecție împotriva muncii copilului

Statul trebuie să protejeze copilul de angajarea în vreo muncă care constituie un pericol pentru sănătatea, educația sau dezvoltarea lui și trebuie să stabilească vârste minime de angajare și să reglementeze prin lege condițiile de angajare.

Dreptul la protecție împotriva abuzului de droguri

Copilul are dreptul la protecție împotriva folosirii drogurilor. Statul trebuie să adopte măsuri pentru prevenirea implicării copiilor în producerea și distribuția acestor substanțe.

Textul oficial

Sumarul neoficial al prevederilor principale

ARTICOLUL 34

Statele părți se angajează să protejeze copilul contra oricărei forme de exploatare sexuală și de violență sexuală. În acest scop statele vor lua, în special, toate măsurile corespunzătoare pe plan național, bilateral și multilateral, pentru a împiedica:

- incitarea sau constrângerea copiilor să se dedea la activități sexuale ilegale;
- exploatarea copiilor în scopul prostituției sau al altor practici sexuale ilegale;
- exploatarea copiilor în scopul producției de spectacole sau de materiale cu caracter pornografic.

ARTICOLUL 35

Statele părți vor lua toate măsurile necesare, pe plan național, bilateral și multilateral, pentru a preveni răpirea, vânzarea și traficul de copii în orice scop și sub orice formă.

ARTICOLUL 36

Statele părți vor proteja copilul contra oricărei forme de exploatare dăunătoare oricărui aspect al bunăstării sale.

ARTICOLUL 37

Statele părți vor veghea ca:

- niciun copil să nu fie supus la tortură, la pedepse sau la tratamente crude, inumane sau degradante. Pedepsa capitală sau închisoarea pe viață fără posibilitatea de a fi eliberat nu va fi pronunțată pentru infracțiunile comise de persoane sub vârsta de 18 ani;
- niciun copil să nu fie privat de libertate în mod ilegal sau arbitrar. Arestarea, deținerea sau întemnițarea unui copil trebuie să fie conformă cu legea și nu va fi decât o măsură extremă și cât mai scurtă;
- orice copil privat de libertate să fie tratat cu omenie și cu respectul cuvenit demnității umane și de o manieră care să țină seama de nevoile persoanelor de vârsta sa. Astfel, orice copil privat de libertate va fi separat de adulți, cu excepția cazurilor în care se apreciază ca fiind în interesul major al copilului să nu se procedeze astfel, și va avea dreptul de a menține contactul cu familia sa prin corespondență și vizite, în afara unor cazuri excepționale;
- copiii privați de libertate să aibă dreptul de a avea acces rapid la asistență juridică sau la orice altă asistență corespunzătoare, precum și dreptul de a contesta legalitatea privării lor de libertate, în fața unui tribunal sau a unei alte autorități competente, independente și imparțiale, și dreptul la judecarea în procedură de urgență a cazului respectiv.

Dreptul la protecție împotriva exploatării sexuale

Copilul are dreptul la protecție împotriva oricărei forme de abuz și exploatare sexuală, inclusiv împotriva implicării lui în activități de prostituție și pornografie.

Prevenirea vânzării, răpirii și traficului de copii

Statul are obligația de a face toate eforturile pentru a preveni vânzarea, traficul și răpirea copiilor.

Dreptul la protecție împotriva altor forme de exploatare

Orice copil are dreptul la protecție împotriva tuturor celorlalte forme de exploatare menționate în articolele 32, 33, 34 și 35.

Dreptul la protecție împotriva torturii, tratamentelor degradante și lipsirii de libertate

Statul are obligația de a interzice tortura, tratamentul sau pedepsele crude, pedepsele capitale, detenția pe viață și arestarea sau lipsirea de libertate în mod ilegal a oricărui copil.

Orice copil aflat în detenție va fi separat de adulți și va avea dreptul de a păstra contactul cu familia și de a avea acces la asistență juridică sau de altă natură.

ARTICOLUL 38

1. Statele părți se angajează să respecte și să asigure respectarea regulilor dreptului umanitar internațional aplicabile în caz de conflict armat și menite să garanteze protecția copilului.
2. Statele părți vor lua toate măsurile posibile pentru a garanta ca persoanele care nu au împlinit vârsta de 15 ani să nu participe direct la ostilități.
3. Statele părți se vor abține de a înrola în forțele lor armate persoane care nu au împlinit vârsta de 15 ani. Atunci când încorporează persoane mai mari de 15 ani, dar mai mici de 18 ani, statele părți se vor strădui să înroleze, cu prioritate, pe cei mai în vârstă.
4. Conform obligației care le revine în virtutea dreptului umanitar internațional de a proteja populația civilă în caz de conflict armat, statele părți vor lua toate măsurile fezabile, astfel încât copiii afectați de conflictul armat să beneficieze de protecție și de îngrijire.

ARTICOLUL 39

Statele părți vor lua toate măsurile corespunzătoare pentru a facilita recuperarea fizică și psihologică și reintegrarea socială a copiilor, victime ale unei forme de neglijență, exploatare sau abuz, de tortură sau pedeapsă ori tratamente crude, inumane sau degradante ori victime ale unui conflict armat. Această readaptare și această reintegrare se vor desfășura în condiții care favorizează sănătatea, respectul de sine și demnitatea copilului.

ARTICOLUL 40

1. Statele părți recunosc oricărui copil bănuțit, acuzat sau cu privire la care s-a dovedit că a comis o încălcare a legii penale dreptul la un tratament conform cu simțul demnității și al valorii personale, care să întărească respectul său pentru drepturile omului și libertățile fundamentale ale altora și care să țină seama de vârsta sa, precum și de necesitatea de a facilita reintegrarea sa în societate și asumarea de către acesta a unui rol constructiv în societate.
2. În acest scop și ținând seama de dispozițiile în materie ale instrumentelor internaționale, statele părți vor veghea în special:
 - a) ca niciun copil să nu fie bănuțit, acuzat sau declarat vinovat de o încălcare a legii penale datorită unor acțiuni sau omisiuni care nu erau interzise de dreptul național sau internațional în momentul comiterii lor;
 - b) ca orice copil bănuțit sau acuzat de o încălcare a legii penale să aibă garantate cel puțin următoarele drepturi:
 - (i) de a fi prezumat nevinovat până la stabilirea vinovăției sale conform legii;
 - (ii) de a fi informat în cel mai scurt termen și direct despre acuzațiile care i se aduc sau, dacă este cazul, prin intermediul părinților săi sau al reprezentanților legali și de a beneficia de asistență juridică sau de orice alt fel de asistență corespunzătoare, în vederea formulării și susținerii apărărilor sale;

Protecția copiilor afectați de conflicte armate

Statul are obligația de a respecta și asigura respectul față de legea umanitară privind protecția copilului. Niciun copil sub vârsta de 15 ani nu poate fi recrutat în forțele armate și nu poate lua parte direct la ostilități.

Orice copil afectat de un conflict armat are dreptul să beneficieze de protecție și îngrijire.

Reabilitarea copiilor victime

Statul are obligația de a asigura un tratament corespunzător pentru refacerea și integrarea în societate a copiilor victime ale conflictelor armate, torturii, neglijării, maltratării sau exploatării.

Administrarea justiției către minori

Dacă un copil este presupus sau dovedit de a fi săvârșit o infracțiune, acesta poate să-și exercite drepturile elementare, cuvenite în cadrul tuturor fazelor procesului intentat, inclusiv dreptul la asistență juridică sau de altă natură în pregătirea și prezentarea apărării.

Recurgerea la proceduri judiciare și/sau încredințarea delincvenților unor instituții speciale trebuie evitată ori de câte ori este posibil. În schimb, Convenția recomandă ca, ori de câte ori este posibil, să se folosească măsuri alternative, precum orientarea și supravegherea, includerea în programe educaționale sau profesionale etc.

Textul oficial

Sumarul neoficial al prevederilor principale

- (iii) dreptul la examinarea, fără întârziere, a cauzei sale de către o autoritate sau o instanță judiciară competentă, independentă și imparțială, printr-o procedură de audiere echitabilă și conformă cu prevederile legii, în prezența celor care îi asigură asistența juridică sau de altă natură, iar dacă acest lucru nu este considerat contrar interesului major al copilului, ținând seama mai ales de vârsta ori de situația acestuia, în prezența părinților săi sau a reprezentanților săi legali;
- (iv) de a nu fi constrâns să depună mărturie sau să mărturisească că este vinovat; dreptul de a interoga sau de a cere interogarea martorilor acuzării, de a obține aducerea și interogarea martorilor apărării, în condiții de egalitate;
- (v) dacă se dovedește că a încălcat legea penală, dreptul de a recurge la o cale de atac cu privire la decizie și la orice măsură luată în consecință, în fața unei autorități sau a unei instanțe judiciare superioare competente, independente și imparțiale, conform legii;
- (vi) dreptul de a fi asistat gratuit de un interpret, dacă nu înțelege sau nu vorbește limba utilizată;
- (vii) dreptul la respectarea deplină a vieții sale private, în toate fazele procedurii.

3. Statele părți se vor strădui să promoveze adoptarea de legi și proceduri, înființarea de autorități și instituții, special concepute pentru copiii bănuiți, acuzați sau găsiți vinovați de încălcarea legii penale și în special:

- a) să stabilească o vârstă minimă sub care copiii să fie prezumați ca neavând capacitatea de a încălca legea penală;
- b) să ia, ori de câte ori este posibil și recomandabil, măsuri de soluționare a cazurilor acestor copii, fără a recurge la procedura judiciară, cu condiția ca drepturile și garanțiile legale să fie respectate pe deplin.

4. Va fi prevăzută o întreagă gamă de dispoziții, precum cele referitoare la îngrijire, orientare și supraveghere, la îndrumare, la perioadele de probă, la plasamentul familial, la programe de educație generală și profesională și la soluții alternative celor privind îngrijirea într-un cadru instituțional, pentru a asigura copiilor un tratament în interesul bunăstării lor și proporțional cu infracțiunea săvârșită.

ARTICOLUL 41

Nicio dispoziție din prezenta Convenție nu aduce atingere prevederilor mai favorabile pentru realizarea acestor drepturi ale copilului care pot figura:

- a) în legislația unui stat parte; sau
- b) în dreptul internațional în vigoare pentru statul respectiv.

PARTEA a II-a

ARTICOLUL 42

Statele părți se angajează să facă larg cunoscute atât adulților, cât și copiilor principiile și dispozițiile prezentei Convenții, prin mijloace active și adecvate.

ARTICOLUL 43

1. În vederea examinării progreselor înregistrate de statele părți în executarea obligațiilor pe care și le-au asumat în virtutea prezentei Convenții, se instituie un comitet al drepturilor copilului, ale cărui atribuții sunt descrise mai jos.

2. Comitetul se compune din 18 experți de o înaltă ținută morală și care posedă o competență recunoscută în domeniul reglementat de prezenta Convenție. Membrii Comitetului sunt aleși de statele părți din rândul cetățenilor lor și acționează în nume propriu, ținându-se seama de necesitatea asigurării unei repartii geografice echitabile și a reprezentării principalelor sisteme juridice.

3. Membrii Comitetului sunt aleși prin vot secret de pe o listă de persoane desemnate de statele părți. Fiecare stat parte poate desemna un candidat dintre cetățenii săi.

4. Primele alegeri vor avea loc în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei Convenții, iar ulterior la fiecare 2 ani. Cu minimum 4 luni înaintea datei fiecărei alegeri, secretarul general al Organizației Națiunilor Unite va invita în scris statele părți să propună candidații lor într-un termen de două luni. Secretarul general va întocmi apoi o listă alfabetică a candidaților astfel desemnați, indicând statele părți care i-au desemnat, și o va comunica statelor părți la Convenție.

5. Alegerile vor avea loc la reuniunile statelor părți, convocate de secretarul general, la sediul Organizației Națiunilor Unite. La aceste reuniuni, la care cvorumul se întrunește cu două treimi din numărul statelor părți, candidații aleși în Comitet sunt cei care obțin cel mai mare număr de voturi și majoritatea absolută a voturilor reprezentanților statelor părți prezente și votante.

6. Membrii Comitetului se aleg pentru un mandat de 4 ani. Ei pot fi realeși la o nouă prezentare a candidaturii lor. Mandatul a 5 membri desemnați la primele alegeri va înceta după 2 ani. Numele celor 5 membri vor fi trase la sorți de către președintele reuniunii, imediat după prima alegere.

7. În caz de deces sau de demisie a unui membru al Comitetului sau dacă, pentru orice alt motiv, un membru declară că nu își mai

Aplicarea prevederii mai favorabile

Dacă există seturi de standarde stabilite în legislația națională sau în alte instrumente internaționale care se pot folosi în mod mai favorabil decât cele prezentate de prezenta Convenție, standardele mai favorabile vor fi aplicate.

Articolul 42 subliniază că autoritățile au datoria să se asigure că atât adulții, cât și copiii sunt informați și cunosc prevederile Convenției.

Articolele 43 – 45 evidențiază:

- procedura de monitorizare a implementării de către statele părți a Convenției
- procedurile de raportare a statelor părți către Comitetul ONU pentru Drepturile Copilului
- cooperarea cu agențiile ONU și alte organisme

Obligația satului de a face larg cunoscute prevederile Convenției, atât adulților cât și copiilor

Comitetul ONU pentru Drepturile Copilului

Se înființează un Comitet pentru Drepturile Copilului alcătuit din 18 experți.

Textul oficial

poate exercita funcțiile sale în cadrul Comitetului, statul parte care a prezentat candidatura membrului respectiv numește un alt expert dintre cetățenii săi pentru a ocupa postul vacant până la expirarea mandatului respectiv, sub rezerva aprobării de către Comitet.

8. Comitetul aprobă regulamentul său de ordine interioară.

9. Comitetul alege biroul său pentru o perioadă de 2 ani.

10. Adunările Comitetului se țin, în mod normal, la sediul Organizației Națiunilor Unite sau în orice alt loc corespunzător stabilit de Comitet. Comitetul se reunește, de regulă, în fiecare an. Durata sesiunilor sale se stabilește și, dacă este cazul, se modifică de către reuniunea statelor părți la prezenta Convenție, sub rezerva aprobării de către adunarea generală.

11. Secretarul general al Organizației Națiunilor Unite pune la dispoziție Comitetului personalul și dotările necesare acestuia pentru a-și îndeplini eficient funcțiile încredințate conform prezentei Convenții.

12. Membrii Comitetului creat în virtutea prezentei Convenții primesc, cu aprobarea adunării generale, indemnizații din resursele Organizației Națiunilor Unite, în condițiile și modalitățile fixate de adunarea generală.

ARTICOLUL 44

1. Statele părți se angajează să supună Comitetului, prin intermediul secretarului general al Organizației Națiunilor Unite, rapoarte privitoare la măsurile pe care le adoptă pentru punerea în vigoare a drepturilor recunoscute în prezenta Convenție și la progresele realizate în exercitarea acestor drepturi:

- a) în termen de 2 ani începând de la data intrării în vigoare a prezentei Convenții pentru statele părți interesate;
- b) în continuare, la fiecare 5 ani.

2. Rapoartele întocmite conform prezentului articol trebuie, dacă este cazul, să arate cauzele sau dificultățile care împiedică statele părți să se achite pe deplin de obligațiile prevăzute în prezenta Convenție. Ele trebuie, de asemenea, să cuprindă informații suficiente pentru a da Comitetului o idee exactă asupra aplicării Convenției în țara respectivă.

3. Statele părți care au prezentat Comitetului un raport inițial nu vor repeta în rapoartele pe care le prezintă ulterior conform prezentului articol, paragraful 1 alin. (b), informațiile de bază pe care le-au comunicat anterior.

4. Comitetul poate cere statelor părți toate informațiile complementare referitoare la aplicarea Convenției.

5. Comitetul înaintează la fiecare 2 ani adunării generale, prin intermediul Consiliului Economic și Social, un raport de activitate.

6. Statele părți asigură difuzarea pe scară largă a propriilor rapoarte pe teritoriul lor.

Sumarul neoficial al prevederilor principale

Obligația statelor de a raporta privind implementarea Convenției

Comitetul are rolul de a monitoriza implementarea Convenției.

Comitetul va examina rapoartele privind stadiul implementării drepturilor copilului, pe care statele părți le vor prezenta după doi ani de la aprobarea Convenției și apoi la fiecare cinci ani.

Statele urmează să pună la dispoziția publicului larg rapoartele lor.

ARTICOLUL 45

Pentru a promova aplicarea efectivă a convenției și a încuraja cooperarea internațională în domeniul vizat de convenție:

- a) instituțiile specializate, Fondul Națiunilor Unite pentru Copii și alte organe ale Națiunilor Unite au dreptul de a fi reprezentate la analizarea modului de aplicare a acelor dispoziții din prezenta Convenție, care țin de mandatul lor. Comitetul poate invita instituțiile specializate, Fondul Națiunilor Unite pentru Copii și orice alte organisme competente pe care le va considera corespunzătoare să dea avize specializate asupra aplicării Convenției în domeniile care țin de mandatele lor respective. Comitetul poate invita instituțiile specializate, Fondul Națiunilor Unite pentru Copii și alte organe ale Națiunilor Unite să îi prezinte rapoarte asupra aplicării Convenției în sectoarele care țin de domeniul lor de activitate.
- b) Comitetul transmite, dacă consideră necesar, instituțiilor specializate, Fondului Națiunilor Unite pentru Copii și altor organisme competente orice raport al statelor părți, care conține o cerere sau care specifică necesitatea asigurării de consultanță ori asistență tehnică, însoțit, dacă este cazul, de observațiile și sugestiile Comitetului referitoare la cererea sau specificația respectivă.
- c) Comitetul poate recomanda adunării generale să ceară secretarului general să dispună efectuarea, în numele Comitetului, a unor studii asupra problemelor specifice care afectează drepturile copilului.
- d) Comitetul poate face sugestii și recomandări de ordin general, pe baza informațiilor primite în conformitate cu art. 44 și 45. Aceste sugestii și recomandări de ordin general se vor transmite tuturor statelor părți interesate și se vor supune atenției adunării generale, însoțite, dacă este cazul, de observațiile statelor părți.

Cooperarea cu agențiile ONU și alte organisme

Comitetul poate propune efectuarea unor studii specifice legate de drepturile copilului și își poate face cunoscute evaluările fiecărui stat parte vizat, cât și Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite;

Pentru a „promova aplicarea efectivă a Convenției și pentru a încuraja cooperarea internațională”, agențiile specializate ale Națiunilor Unite (ca de exemplu ILO, OMS, UNESCO, UNICEF) pot participa la ședințele Comitetului. Alături de orice alte organisme recunoscute drept „competente”, inclusiv organizațiile neguvernamentale cu statut consultativ la Națiunile Unite și organele Națiunilor Unite cum ar fi UNCHR, pot pune la dispoziția Comitetului informații relevante și pot fi consultate în privința aplicării optime a Convenției.

PARTEA a III-a

ARTICOLUL 46

Prezenta Convenție este deschisă spre semnare tuturor statelor.

ARTICOLUL 47

Prezenta Convenție face subiectul ratificării. Instrumentele de ratificare vor fi înaintate secretarului general al Organizației Națiunilor Unite.

ARTICOLUL 48

Prezenta Convenție va rămâne deschisă aderării oricărui stat. Instrumentele de aderare vor fi înaintate secretarului general al Organizației Națiunilor Unite.

ARTICOLUL 49

1. Prezenta Convenție va intra în vigoare în a treizecea zi de la depunerea la secretarul general al Organizației Națiunilor Unite a celui de-al douăzecilea instrument de ratificare sau de aderare.
2. Pentru fiecare stat care va ratifica prezenta Convenție sau care va adera la aceasta după depunerea celui de-al douăzecilea instrument de ratificare sau de aderare Convenția va intra în vigoare în a treizecea zi de la depunerea de către statul respectiv a instrumentului său de ratificare sau de aderare.

ARTICOLUL 50

1. Orice stat parte poate să propună un amendament și să depună textul acestuia la secretarul general al Organizației Națiunilor Unite. Secretarul general va comunica propunerea de amendament statelor părți, cerându-le să îi facă cunoscut dacă sunt în favoarea convocării unei conferințe a statelor părți, în vederea examinării propunerii și a supunerii ei la vot. Dacă în termen de 4 luni de la această comunicare cel puțin o treime din numărul statelor părți se pronunță în favoarea convocării unei asemenea conferințe, secretarul general convoacă conferința sub auspiciile Organizației Națiunilor Unite. Orice amendament adoptat de majoritatea statelor părți prezente și votante la conferință este supus spre aprobare adunării generale.
2. Orice amendament adoptat conform dispozițiilor paragrafului 1 al prezentului articol va intra în vigoare după aprobarea sa de către Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite și după acceptarea sa cu o majoritate de două treimi din numărul statelor părți.
3. La intrarea sa în vigoare amendamentul are forță obligatorie pentru statele părți care l-au acceptat, celelalte state rămânând legate de dispozițiile din prezenta Convenție și de toate amendamentele anterioare acceptate de ele.

Diverse prevederi referitoare la Convenție

Articolele 46 – 54 descriu procedura de semnare, ratificare și aderare, modalitățile prin care Convenția intră în vigoare, cum pot fi făcute amendamente, cum statele părți pot înregistra rezerve față de prevederi specifice și cum statele părți pot denunța Convenția (se pot retrage).

Convenția cu privire la Drepturile Copilului

Textul oficial

Sumarul neoficial al prevederilor principale

ARTICOLUL 51

1. Secretarul general al Organizației Națiunilor Unite va primi și va comunica tuturor statelor textul rezervelor formulate de state la data ratificării sau aderării.
2. Rezervele incompatibile cu obiectul și scopul prezentei Convenții nu sunt admise.
3. Rezervele pot fi retrase în orice moment printr-o notificare în acest sens adresată secretarului general al Organizației Națiunilor Unite, care va informa, în consecință, toate statele părți la Convenție. Notificarea va produce efecte de la data la care este primită de secretarul general.

ARTICOLUL 52

Orice stat poate denunța prezenta Convenție printr-o notificare scrisă adresată secretarului general al Organizației Națiunilor Unite. Denunțarea produce efecte la un an de la data la care notificarea a fost primită de secretarul general.

ARTICOLUL 53

Secretarul general al Organizației Națiunilor Unite este desemnat ca depozitar al prezentei convenții.

ARTICOLUL 54

Originalul prezentei convenții, ale cărei texte în limbile arabă, chineză, engleză, franceză, rusă și spaniolă sunt autentice în egală măsură, va fi depus la secretarul general al Organizației Națiunilor Unite. Drept care plenipotențiarilor subsemnați, imputerniciți în mod corespunzător de guvernele lor respective, au semnat prezenta Convenție.

Convenția Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului

- scurt istoric -

Convenția ONU cu privire la drepturile copilului este unică prin interesul manifestat de statele lumii odată cu apariția ei. Niciun alt document privind drepturile omului nu a fost ratificat atât de rapid de atât de multe state. Momente semnificative în evoluția preocupărilor pentru drepturile copilului care au pregătit elaborarea și intrarea în vigoare a Convenției ONU cu privire la drepturile copilului:

1906 (19 mai) – Eglantyne Jebb fondează Organizația Salvați Copiii în Marea Britanie, prima de acest fel în lume;

1923 – Eglantyne Jebb elaborează Declarația drepturilor copilului, care cuprindea cinci articole;

1924 – Liga Națiunilor Unite adoptă Declarația drepturilor copilului;

1948 – Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite adoptă Declarația universală a drepturilor omului;

1959 (20 noiembrie) – Adoptarea de către toate cele 82 de state ale Organizației Națiunilor Unite a Declarației drepturilor copilului, cuprinzând de data aceasta 10 puncte;

1978 – Anul Internațional al Copilului; în acest an delegația poloneză la Națiunile Unite a propus elaborarea Convenției privitoare la respectarea drepturilor copilului; se constituie un grup de lucru pentru redactarea Convenției drepturilor copilului; în redactare sunt implicate organizații neguvernamentale, printre care și membrii Alianței Internaționale Salvați Copiii;

1989 (20 noiembrie) – Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite adoptă cele 54 de articole ale Convenției Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului;

1990 (2 septembrie) – intră în vigoare Convenția Națiunilor Unite privind drepturile copilului, după ce a fost aprobată de douăzeci de țări.

1991 - au fost aleși primii membri ai Comitetului pentru Drepturile Copilului.

2002 (ianuarie-februarie) – intră în vigoare primele două protocoale facultative la Convenția cu privire la drepturile copilului, prin care se introduc drepturi suplimentare, complementare celor prevăzute în Convenție: la 18 ianuarie intră în vigoare Protocolul facultativ referitor la vânzarea de copii, prostituția copiilor și pornografia infantilă, iar la 12 februarie, Protocolul facultativ cu privire la implicarea copiilor în conflicte armate.

2013 (mai) – apare al 14-lea comentariu general al Comitetului ONU pentru Drepturile Copilului, care detaliază modul de interpretare și aplicare a interesului superior al copilului. Comentariile generale anterioare, apărute între anii 2001-2013, au vizat: scopurile educației, rolul instituțiilor independente pentru drepturile omului, drepturile copiilor cu HIV/SIDA, sănătatea și dezvoltarea adolescenților, măsurile generale de implementare a Convenției, sprijinirea copiilor neacompaniați și separați, protecția copiilor împotriva pedepsei corporale sau altor pedepse umilitoare, precum și împotriva tuturor formelor de violență, drepturile în copilăria timpurie, drepturile copiilor cu dizabilități, justiția juvenilă, drepturile copiilor indigeni, dreptul copilului de a fi ascultat, dreptul la recreare și cultură, impactul sectorului business asupra drepturilor copilului și dreptul la sănătate.

2014 (14 aprilie) – intră în vigoare un Protocol facultativ la Convenția cu privire la drepturile copilului, care stabilește o procedură de comunicare. Pe baza acestuia, copiii din țările care au ratificat acest protocol pot depune, individual sau în grupuri, plângeri către Comitetul ONU pentru Drepturile Copilului, dacă drepturile le-au fost încălcate și au epuizat toate căile legale în țara lor. Până la momentul intrării sale în vigoare, protocolul nu fusese ratificat de România, ci doar de 10 țări (Germania, Spania, Portugalia, Slovacia, Muntenegru, Albania, Bolivia, Gabon, Thailanda și Costa Rica).

2016 – Comitetul ONU pentru Drepturile Copilului finalizează două noi comentarii generale deosebit de importante pentru interpretarea și aplicarea prevederilor Convenției: Comentariul general Nr. 19

privind resursele bugetare pentru realizarea drepturilor copilului și Comentariul General Nr. 20 privind punerea în practică a drepturilor copilului în perioada adolescenței.

În prezent, Convenția ONU cu privire la drepturile copilului este ratificată de 196 de state. Statele Unite ale Americii reprezintă singura țară care nu a ratificat Convenția ONU cu privire la drepturile copilului.

România și Convenția Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului

1990 – România ratifică Convenția ONU cu privire la drepturile copilului prin Legea 18 din 27 septembrie 1990;

1991 – Organizația Salvați Copiii organizează Conferința Internațională privind Convenția Națiunilor Unite cu privire la drepturile copilului. În același an, organizația traduce și publică în limba română Convenția;

1993 – Guvernul României emite Hotărârea Guvernamentală nr. 103/18.03.1993 prin care se înființează Comitetul Național pentru Protecția Copilului;

1993 – România transmite Comitetului ONU de la Geneva Raportul inițial asupra implementării Convenției în România;

1993 – Organizația Salvați Copiii este invitată de către Comitetul Drepturilor Copilului cu prilejul pre-sesiunii în care s-a analizat Raportul României;

1994 – Discutarea Raportului României cu delegația oficială a Guvernului; în urma discuțiilor, Comitetul drepturilor copilului transmite concluziile și recomandările sale;

1994 – Guvernul României (CNPC), Salvați Copiii și UNICEF organizează Conferința Națională: „România și Convenția ONU cu privire la drepturile copilului“;

1995 – Este elaborat „Planul național de acțiune în favoarea copilului“;

1996 – Cu sprijinul UNICEF se constituie Comitetul Tehnic și Comitetul Consultativ pentru sprijinul Comitetului Național pentru Protecția Copilului;

1997 – Guvernul emite Hotărârea de Guvern nr. 16/31.01.1997 prin care se înființează Departamentul pentru Protecția Copilului;

1999 – este transmis al doilea Raport Periodic către Comitetul Națiunilor Unite pentru Drepturile Copilului;

1999 (17 iulie) - adoptarea de către Organizația Internațională a Muncii a Convenției nr. 182 privind interzicerea celor mai grave forme ale muncii copiilor și acțiunea imediată în vederea eliminării lor, ratificată de România în noiembrie 2000;

2000- înființarea Agenției Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului(H.G. nr 96/09.02.2000);

2000- aprobarea programelor de interes național în domeniul protecției drepturilor copilului aflat în dificultate (H.G. nr. 260/21.04.2000);

2000 – instituția Avocatului Poporului publică Raportul privind respectarea drepturilor copilului;

2000 – Guvernul României elaborează Raportul sfârșitului de decadă, 1990 - 2000, privind realizarea măsurilor stabilite de Conferința Mondială asupra Copilului (1990);

2001 – înființarea Autorității Naționale pentru Protecția Copilului și Adopție (H.G.216/26.01.2001);

2001 – republicarea Legii nr. 18/1990 prin care s-a ratificat Convenția cu privire la Drepturile Copilului (text revizuit);

2001- adoptarea Strategiei Naționale privind Protecția Copilului Aflat în Dificultate în forma revizuită(H.G nr 539/14.06.2001)

2001 (septembrie-octombrie) – România ratifică Protocolul facultativ la Convenția cu privire la drepturile copilului, referitor la vânzarea de copii, prostituția copiilor și pornografia infantilă, prin Legea nr. 470/20.09.2001, precum și Protocolul facultativ cu privire la implicarea copiilor în conflicte armate, prin Legea nr. 567/19.10.2001;

2001 - sunt inițiate lucrările pentru elaborarea proiectului Legii Copilului.

2002 (8-10 mai) - Sesiunea Specială a Națiunilor Unite - New York. Peste 189 de națiuni au fost reprezentate la nivel de șefi de state și de guverne. Salvați Copiii a fost invitată de către Președintele României, domnul Ion Iliescu, să facă parte din delegația oficială a României. În cadrul acestei sesiuni a fost adoptat Documentul final "O lume potrivită pentru copii". S-a hotărât elaborarea Planului Național de Acțiune pentru Copii de către fiecare stat.

2002 (9 octombrie) - sesiunea pregătitoare a Comitetului Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului, în care a fost prezentat punctul de vedere referitor la progresele înregistrate de Guvernul României în domeniul respectării drepturilor copilului. Organizația Salvați Copiii a prezentat un raport alternativ privind situația implementării recomandărilor făcute României la prima analiză din 1994.

2003 (20 ianuarie) - Geneva, sesiune oficială a Comitetului ONU pentru drepturile copilului pe tema respectării drepturilor copilului în România, cu participarea delegației guvernamentale din România;

2004 (21 iunie)- Este publicată în Monitorul Oficial Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului;

2005 (1 ianuarie) - intră în vigoare noul pachet legislativ în domeniul drepturilor copilului: Legea 272/2004 și legile privind înființarea, organizarea și funcționarea Oficiului Român pentru Adopții și Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului, ambele cu personalitate juridică proprie.

2008 (septembrie) - Se aprobă Strategia națională în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului 2008-2013 și Planul Operațional pentru implementare 2008-2009 (Hotărârea de Guvern 860/2008).

2009 (5 iunie) - Are loc sesiunea Comitetului ONU pentru Drepturile Copilului pentru examinarea celui de al treilea și al patrulea raport privind drepturile copilului "România și Convenția ONU cu privire la drepturile copilului 2003-2007" și a rapoartelor alternative înaintate de societatea civilă. Salvați Copiii a participat la această sesiune și a înaintat un raport la realizarea căruia au colaborat experți, copii și tineri.

2009 (12 iunie) - Comitetul ONU pentru Drepturile Copilului transmite României concluziile și recomandările sale.

2009 (septembrie) – se înființează Autoritatea Națională pentru Protecția Familiei și a Drepturilor Copilului, care are personalitate juridică proprie, prin adăugarea de atribuții preluate de la câteva instituții din domeniul protecției familiei (Hotărârea de Guvern 1385/2009).

2010 (iunie) – Guvernul desființează Autoritatea Națională pentru Protecția Familiei și a Drepturilor Copilului, iar atribuțiile acesteia sunt preluate de o direcție de specialitate nou creată, fără personalitate juridică proprie, în cadrul Ministerului Muncii (Ordonanța de Urgență 68/2010). Aceasta s-a numit Direcția Generală pentru Protecția Copilului, pentru ca la scurt timp după aceea să o regăsim sub denumirea Direcția Protecția Copilului.

2013 (septembrie) – se aduc modificări importante Legii 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului. Salvați Copiii a contribuit la îmbunătățirea acestei legi prin participarea la dezbaterile publice organizate și transmiterea de amendamente.

2014 (februarie) – se lansează spre dezbatere publică proiectul unei noi strategii în domeniul drepturilor copilului, pentru perioada 2014-2020, precum și proiectul unui nou plan de implementare pentru perioada 2014-2016.

2014 (martie) – se înființează Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție, cu personalitate juridică proprie, în subordinea Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârștnice. Autoritatea astfel formată preia activitatea de protecție a drepturilor copilului, precum și atribuțiile Oficiului Român pentru Adopții, iar, pe cale de consecință, acesta din urmă se desființează (Ordonanța de Urgență 11/2014).

2015 (iunie) – România transmite Comitetului ONU pentru Drepturile Copilului cel de al V-lea raport periodic privind situația respectării drepturilor copilului în țara noastră.

2016 (septembrie) – Comitetul ONU pentru Drepturile Copilului analizează rapoartele alternative transmise de Salvați Copiii România și alte organizații ale societății civile, acordând o atenție deosebită unor aspecte importante care continuă să afecteze respectarea drepturilor copilului în România (discriminarea, bariere în accesul la o educație de calitate, migrația economică a părinților, insuficiența resurselor financiare pentru copii etc.).

2017 (2 iunie) – Comitetul ONU pentru Drepturile Copilului transmite României concluziile și recomandările sale, formulate în urma analizării raportului de țară și a celor alternative. Recomandările Comitetului sunt menite să ghideze acțiunile autorităților din țara noastră, în perioada imediat următoare. României i se solicită să transmită un nou raport de monitorizare în octombrie 2022.

2018 (ianuarie) – Salvați Copiii obține crearea instituției Avocatul Copilului, prin specializarea unui adjunct al Avocatului Poporului, în cadrul adoptării Proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatului Poporului.

2018 (decembrie) – Salvați Copiii fundamentează, prin campania și cercetarea sa (*BULLYING-UL ÎN RÂNDUL COPIILOR - Studiu sociologic la nivel național, 2016*), interzicerea bullying-ului în școli.

Comitetul Națiunilor Unite pentru Drepturile Copilului

Rolul Comitetului

Comitetul oferă mecanismul internațional de monitorizare a progreselor în implementarea Convenției Națiunilor Unite privind Drepturile Copilului. („În scopul examinării progreselor înregistrate de statele părți în executarea obligațiilor contractate de ele, se va institui un Comitet al Drepturilor Copilului“ – art. 43, *Convenția Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului*), precum și în implementarea celor trei protocoale facultative la Convenție.

Principalele sarcini ale Comitetului sunt de a analiza rapoartele inițiale și periodice înaintate de statele părți (obligație impusă prin art. 44 al Convenției) și de a coopera cu alte organisme internaționale și agenții ale Organizației Națiunilor Unite pentru a promova Convenția și a asigura respectarea drepturilor copilului. În urma analizării unui raport, Comitetul formulează concluzii și adresează recomandări pe care statul parte să le pună în aplicare pentru a asigura respectarea drepturilor copilului. Începând din aprilie 2014, Comitetul poate primi și analiza plângeri adresate, în mod individual sau în grup, de copiii din țările care au ratificat al treilea protocol facultativ la Convenție.

Comitetul publică, sub denumirea de „comentarii generale”, detalieri și interpretări ale drepturilor prevăzute în Convenție. Comitetul este considerat cea mai înaltă autoritate internațională care asigură traducerea în fapt a prevederilor Convenției.

Alegerea membrilor Comitetului

Comitetul este alcătuit din 18 experți „de o înaltă ținută morală și care posedă o competență recunoscută în domeniul reglementat de prezenta Convenție“. Membrii Comitetului sunt aleși pentru o perioadă de patru ani și pot fi realeși dacă sunt re-nominalizați după ce prima perioadă de timp a expirat.

Documentele oficiale ale Comitetului Drepturilor Copilului pot fi consultate la:
Secretariatul Comitetului Drepturilor Copilului, Biroul Înaltului Comisariat pentru Drepturile Omului, Palatul Wilson, 52 rue des Pâquis, 1211 Geneva 10, Elveția.

Tel: +41 22 917 9220

Email: InfoDesk@ohchr.org

Web: www.ohchr.org

COMITETUL PENTRU DREPTURILE COPILULUI

Observații finale privind cel de-al cincilea raport periodic al României

I. INTRODUCERE

1. Comitetul a analizat cel de-al cincilea raport periodic al României (CRC/C/ROM/5) în cadrul reuniunilor sale cu numărul 2207 și respectiv 2208 (v. CRC/C/SR.2207 și 2208), care au avut loc pe 23 și 24 mai, și a adoptat aceste observații finale în timpul reuniunii sale cu numărul 2221, din data de 2 iunie 2017.
2. Comitetul salută depunerea de către statul parte a celui de-al cincilea raport periodic și a răspunsurilor scrise la lista de probleme formulate (CRC/C/ROM/Q/5/Add.1), care au condus la o mai bună înțelegere a situației drepturilor copilului în statul parte. Comitetul își exprimă aprecierea pentru dialogul constructiv purtat cu delegația multisectorială a statului parte.

II. Măsurile întreprinse și progresele realizate de statul parte

3. Comitetul salută progresele înregistrate de statul parte de la ultima analiză și până în prezent în diferite domenii de interes, printre care se numără reînființarea Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție (ANPDCA) și adoptarea unei serii de noi acte normative, politici și măsuri instituționale referitoare la drepturile copilului, îndeosebi modificarea Legii privind drepturile copilului în sensul interzicerii instituționalizării copiilor mai mici de 3 ani, revizuirea Legii adopției și adoptarea unei Legi a educației progresive în 2011. De asemenea, Comitetul salută adoptarea Strategiei naționale pentru protecția și promovarea drepturilor copilului 2014-2020 și a Strategiei naționale pentru sănătatea mintală a copilului și adolescentului 2016-2020.

III. Domenii principale de interes și recomandări

4. Comitetul reamintește statului parte principiile indivizibilității și interdependenței tuturor drepturilor consacrate prin Convenție și subliniază importanța tuturor recomandărilor cuprinse în aceste observații finale. Comitetul ar dori să atragă atenția statului parte asupra recomandărilor din următoarele domenii cu privire la care trebuie luate măsuri urgente: alocarea resurselor (par. 10), nediscriminarea copiilor romi (par. 17), abuzul, neglijarea, exploatarea și abuzul de natură sexuală (par. 26), copiii privați de un mediu familial (par. 29), copiii cu dizabilități (par. 32) și sănătatea (par. 34).

A. Măsuri generale de aplicare (articolele 4, 42 și 44 (6))

Recomandările anterioare ale Comitetului

5. Comitetul recomandă statului parte să întreprindă toate măsurile necesare pentru a pune în aplicare recomandările sale anterioare din 2009 (CRC/C/ROM/CO/4), care încă nu au fost implementate sau nu au fost implementate suficient, îndeosebi cele referitoare la copiii privați de un mediu familial (par. 52 și 55) și violența împotriva copiilor (par. 57 și 59).

Legislație

6. Comitetul recomandă statului parte să întreprindă toate măsurile necesare pentru o punere în aplicare corespunzătoare a legislației sale, precum și să se asigure că sunt alocate resurse umane, tehnice și financiare suficiente în acest scop.

Politici și strategii cuprinzătoare

7. Comitetul încurajează statul parte să aloce resurse umane, tehnice și financiare suficiente pentru punerea în aplicare a Strategiei naționale pentru protecția și promovarea drepturilor copilului 2014-2020 și a Planului operațional.

Coordonare

8. Având în vedere coordonarea insuficientă între ministerele și organizațiile reprezentate în Consiliul de Coordonare în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului și adopției de pe lângă Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție (ANPDCA), Comitetul recomandă statului parte, în scopul consolidării ANPDCA și a Consiliului de Coordonare, să aibă în vedere plasarea ANPDCA în subordinea cabinetului Prim Ministrului, precum și să aloce acestei autorități resursele umane, tehnice și financiare necesare pentru o coordonare eficientă a tuturor activităților care au legătură cu punerea în aplicare a Convenției la nivel național, regional și local.

Alocarea resurselor

9. Comitetul este îngrijorat de faptul că procesul de bugetare al statului parte nu prevede alocări bugetare transparente pentru copii la nivelul sectoarelor și agențiilor relevante, inclusiv indicatori și sisteme de monitorizare la toate nivelurile, precum și alocări bugetare țintite pentru copiii aflați în situații de marginalizare și vulnerabilitate, cum ar fi copiii

romi, copiii cu dizabilități și copiii din zonele rurale. Comitetul este de asemenea îngrijorat de faptul că, în pofida creșterii economice recente, statul parte nu prevede alocări adecvate pentru sănătate, educație și protecție socială.

10. Având în vedere comentariul general nr. 19 (2016) cu privire la bugetarea publică în vederea realizării drepturilor copilului, Comitetul recomandă ca statul parte să instituie un proces de bugetare care să includă o perspectivă a drepturilor copilului, să prevadă alocări clare pentru copii la nivelul sectoarelor și agențiilor relevante și să includă indicatori specifici și un sistem de urmărire pentru a monitoriza și evalua adecvarea, eficacitatea și echitatea distribuirii resurselor alocate pentru punerea în aplicare a Convenției, inclusiv prin:
- (a) Asigurarea unor alocări adecvate pentru servicii din domenii precum sănătate, educație, protecție socială și protecția copilului, cu sprijin specific pentru copiii aflați în situații vulnerabile;
 - (b) Descentralizarea repartizării resurselor la nivel județean și local și alocarea de resurse specifice pentru furnizarea de servicii sociale pentru copii;
 - (c) Consolidarea inspecțiilor pentru a crește transparența și răspunderea pentru cheltuielile publice în toate sectoarele, precum și adoptarea de măsuri urgente pentru eradicarea corupției.

Colectarea datelor

11. Având în vedere comentariul general nr. 5 (2003) cu privire la măsurile generale de aplicare, Comitetul își reiterează recomandarea anterioară (v. CRC/C/ROM/CO/4, par. 18) iar, în plus, recomandă ca statul parte să își îmbunătățească rapid sistemul de colectare a datelor și să se asigure că acestea acoperă toate domeniile de interes ale Convenției și sunt defalcate în funcție de vârstă, sex, dizabilitate, locație geografică, origine etnică, situație socioeconomică și status migrator, pentru a facilita analiza situației tuturor copiilor, mai ales a celor aflați în situații de vulnerabilitate, inclusiv a copiilor romi, precum și pentru a permite realizarea de studii de impact referitoare la măsurile întreprinse, alături de asigurarea accesului la datele existente.

Monitorizare independentă

12. Comitetul salută informația furnizată de statul parte în cadrul dialogului, potrivit căreia crearea Avocatului Copilului se află printre prioritățile Guvernului în perioada 2017-2020, și recomandă ca statul parte să adopte fără întârziere un proiect de lege privind înființarea acestei instituții și asigurarea vizibilității și capacității necesare acesteia.

Diseminare, conștientizare și formare

13. Comitetul își reiterează recomandarea din observațiile finale anterioare (v. CRC/C/ROM/CO/4, par. 20) și

încurajează statul parte să își consolideze eforturile pentru a furniza o formare și o sensibilizare adecvate și sistematice cu privire la drepturile copilului pentru profesioniștii care lucrează cu și pentru copii, precum și pentru a se asigura că toate dispozițiile Convenției sunt cunoscute și înțelese de copii și părinții acestora.

Cooperarea cu societatea civilă

14. Comitetul îndeamnă statul parte să implice în mod efectiv societatea civilă, inclusiv organizațiile neguvernamentale și organizațiile copiilor, în elaborarea, punerea în aplicare, monitorizarea și evaluarea legislației, politicilor, planurilor și programelor referitoare la drepturile copilului, precum și să dezvolte un sistem transparent de contractare a organizațiilor societății civile pentru livrarea de servicii sociale care să completeze eforturile autorităților.

Definiția copilului

15. Comitetul recomandă statului parte să își modifice legislația pentru a elimina excepțiile care permit căsătoriile sub vârsta de 18 ani.

B. Principii generale (articolele 2, 3, 6 și 12)

Nediscriminarea

16. Deși ia notă de informațiile furnizate de statul parte cu privire la două ordine menite să prevină segregarea în școli și Legea nr. 331/2015 de modificare a legii privind azilul, Comitetul rămâne profund îngrijorat în ceea ce privește următoarele aspecte:
- (a) copiii romi, copiii cu dizabilități, copiii solicitanți de azil și refugiați, copiii LGBTI (lesbiene, homosexuali, bisexuali, trans-sexuali, intersexuali), copiii care trăiesc în zone rurale îndepărtate sunt în continuare supuși discriminării în ceea ce privește accesul la educație, îngrijiri medicale și nivel de trai;
 - (b) fetele se confruntă în continuare cu multiple discriminări bazate pe gen, mai ales când se află în situații de marginalizare și defavorizare, fiind mai expuse violenței și excluziunii.
17. Comitetul îndeamnă statul parte să asigure implementarea deplină a legilor existente care interzic discriminarea, inclusiv prin instituirea de mecanisme adecvate de monitorizare și sesizare, consolidarea campaniilor publice de educare pentru a aborda problema stigmatizării și discriminării față de copiii romi, copiii cu dizabilități, fete, copiii solicitanți de azil și refugiați, copiii LGBTI, precum și să asigure accesul egal al acestora la educație, îngrijiri medicale, ocupare în muncă și nivel de trai. Comitetul recomandă de asemenea ca, în procesul de abordare a stigmatizării și discriminării copiilor romi, statul parte să se asigure că acesta se desfășoară cu atenție, pentru a evita agravarea segregării.

Interesul superior al copilului

18. Având în vedere comentariul general nr. 14 (2013) cu privire la promovarea interesului superior al copilului ca un considerent primordial, Comitetul își reiterează recomandarea anterioară (v. CRC/C/ROM/CO/4, par. 29) și recomandă ca statul parte să se asigure că proiectele legislative sunt evaluate în raport cu interesul superior al copilului, precum și să revizuiască formarea profesioniștilor care lucrează cu și pentru copii, pentru a se asigura că principiul interesului superior al copilului este înțeles clar și pus în aplicare în mod corespunzător.

Dreptul la viață, la supraviețuire și la dezvoltare

19. Comitetul își reiterează recomandarea anterioară (v. CRC/C/ROM/CO/4, par. 31) și recomandă statului parte:

- să abordeze cauzele care stau la baza mortalității infantile, maternel și a copiilor, inclusiv lipsurile și inegalitățile sociale și economice;
- să îmbunătățească și să extindă asigurarea de servicii sociale integrate, care să reunească protecția socială, sănătatea și educația la nivel comunitar;
- să reducă inegalitățile între zonele urbane și rurale și efectele negative ale discriminării în ceea ce privește accesul la serviciile de bază.

Respectarea opiniilor copilului

20. Având în vedere comentariul general nr. 12 (2009) cu privire la dreptul copilului de a-i fi ascultată opinia, Comitetul recomandă statului parte:

- să se asigure că opiniile copilului sunt luate în considerare în mod corespunzător, în conformitate cu articolul 12 al Convenției, în familie, la școală, în instanțe și în toate procedurile administrative și de altă natură, prin, inter alia, adoptarea unei legislații adecvate, formarea profesioniștilor, instituirea de activități specifice în școli și demersuri generale de conștientizare;
- să ofere sprijin suplimentar Consiliului Național al Elevilor, pentru a crește capacitatea acestuia de a facilita participarea copiilor la nivel local, județean și național;
- să se asigure că legislația le oferă adolescenților posibilitatea și sprijinul necesar pentru a se organiza în asociații și grupuri formale, inclusiv în afara școlii.

C. Drepturi și libertăți civile (articolele 7, 8 și 13-17)

Înregistrarea nașterii

21. Deși salută măsurile recente de simplificare a înregistrării nașterii introduse prin Ordonanța de Urgență nr. 33/2016 și Hotărârea de Guvern nr.

801/2016, și ia notă de ținta 16.9 din Obiectivele de Dezvoltare Durabilă (ODD) privind asigurarea unei identități legale pentru toți, inclusiv prin înregistrarea nașterii, Comitetul recomandă ca statul parte să consolideze serviciile comunitare, pentru a se asigura că toți copiii, inclusiv cei din comunitățile rurale, au acces la înregistrarea nașterii fără întârziere.

Protejarea intimității

22. Deși salută adoptarea Deciziei Consiliului Național al Audiovizualului nr. 220/2011, Comitetul recomandă ca statul parte să își întărească eforturile, în cooperare cu mass-media, pentru a proteja și respecta intimitatea copiilor de toate vârstele.

Accesul la informații adecvate

23. Având în vedere comentariul general nr. 16 (2013) privind obligațiile statelor în ceea ce privește impactul sectorului de afaceri asupra drepturilor copilului, Comitetul își reiterează recomandarea anterioară (v. CRC/C/ROM/CO/4, par. 42) și recomandă ca statul parte să își consolideze eforturile pentru a-i proteja pe copii împotriva informațiilor nocive, a produselor dăunătoare și a riscurilor online, precum și să garanteze dreptul tuturor copiilor de a avea acces la informații adecvate, inclusiv în cazul copiilor care trăiesc în zone îndepărtate și rurale, în conformitate cu vârsta și nivelul lor de maturitate.

D. Violența împotriva copiilor (articolele 19, 24 (3), 28 (2), 34, 37 (a) și 39)

Pedepsele corporale

24. Deși ia notă de faptul că aplicarea de pedepse corporale este interzisă în toate mediile, având în vedere comentariul general nr. 8 (2006) privind pedepsele corporale, Comitetul recomandă statului parte:

- să se asigure că interzicerea pedepselor corporale este respectată și monitorizată în mod corespunzător în toate mediile;
- să promoveze forme pozitive, non-violente și participative de creștere și disciplinare a copilului, prin programe și campanii de conștientizare;
- să se asigure că cei care încalcă legea sunt aduși în fața autorităților administrative și judiciare competente.

Abuzul, neglijarea, exploatarea și abuzul de natură sexuală

25. Deși salută dezvoltarea unor forme de observare și evaluare a riscurilor menite să contribuie la identificarea copiilor care au nevoie de ajutor și asigurarea accesului acestora la servicii, Comitetul este îngrijorat de:

- toleranța generală față de violență în diferitele ei forme, inclusiv abuz verbal și psihologic;

- (b) capacitățile limitate ale sistemului public de a identifica, raporta și aborda într-o manieră transversală cazurile de violență, abuz și neglijare, precum și de exploatare și abuz sexual împotriva copiilor;
- (c) formele severe de violență care ar avea loc în sistemul de îngrijire a copilului, în special împotriva copiilor cu dizabilități.
26. Având în vedere comentariul general nr. 13 (2011) privind dreptul copilului de a fi protejat împotriva tuturor formelor de violență și ținând cont de ținuta 16.2 a Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă privind eradicarea abuzului, exploatării, traficului și tuturor formelor de violență și tortură împotriva copiilor, Comitetul recomandă statului parte:
- (a) să acorde prioritate măsurilor de prevenție primară și secundară, cu scopul de a preveni producerea oricăror acte dăunătoare copiilor;
- (b) să dezvolte programe de conștientizare, inclusiv campanii referitoare la normele și convingerile sociale legate de violența împotriva copiilor, adresate publicului general și profesioniștilor care lucrează cu copiii, cu privire la diferitele tipuri de violență și abuz care îi afectează pe copii, precum și să promoveze schimbarea de comportament în rândul acestora;
- (c) să aloce resurse umane și financiare suficiente pentru funcționarea mecanismelor instituite în vederea identificării, raportării, prevenirii și monitorizării cazurilor de violență și abuz din orice mediu, inclusiv pentru copiii aflați în custodia poliției, detenție, la școală sau acasă;
- (d) să consolideze programele de identificare timpurie, recuperare și reintegrare a copiilor victime;
- (e) să furnizeze instruire sistematică profesioniștilor care lucrează cu copiii;
- (f) să investigheze toate cazurile de violență și abuz împotriva copiilor din sistemul de îngrijire a copilului și să îi tragă la răspundere pe făptași.
- (a) numărul semnificativ de copii aflați în continuare în instituții și numărul mare de copii din grupurile cele mai defavorizate, inclusiv copiii din familiile sărace, copiii romi și copiii cu dizabilități, care sunt expuși în continuare unui risc ridicat de separare de familie și instituționalizare;
- (b) absența unor mecanisme adecvate pentru identificarea copiilor în situații de risc, a unor servicii de intervenție timpurie și a unor sisteme de sesizare la nivel comunitar, precum și convingerea că unii copii vor fi mai bine dacă sunt separați de familiile lor, mai ales copiii cu dizabilități, ceea ce duce la plasarea inutilă a copiilor în sistemul de protecție a copilului;
- (c) sprijinul psihologic insuficient pentru copiii din instituții și sistemul de îngrijire rezidențială, în special pentru copiii cu dizabilități, formarea profesională insuficientă a asistenților sociali și a personalului din centrele de plasament, precum și deficiențele din sistemul de protecție a copilului;
- (d) monitorizarea inadecvată a copiilor din instituții și a celor aflați în plasament familial, precum și investigarea improprie a cazurilor semnalate de abuz fizic și sexual, inclusiv cazurile de trafic de copii în scopul exploatării sexuale;
- (e) sprijin insuficient pentru copiii care părăsesc sistemul de protecție, inclusiv pentru cei cu dizabilități.
29. Comitetul atrage atenția statului parte asupra Ghidului pentru îngrijirea alternativă a copiilor (v. Rezoluția Adunării Generale 64/142, anexă) și subliniază faptul că sărăcia financiară și materială – sau condițiile care sunt atribuite direct și exclusiv sărăciei – nu ar trebui niciodată să reprezinte singura justificare pentru scoaterea unui copil din grija părinților, pentru plasarea unui copil în sistemele de protecție alternativă sau pentru împiedicarea reintegrării sociale a copilului. În acest sens, Comitetul recomandă statului parte:
- (a) să instituie un sistem de evaluări individuale și să caute soluții care să fie în interesul superior al fiecărui copil în parte;
- (b) să implementeze Planul de dezinstituționalizare pentru copiii din sistemul de îngrijire rezidențială și asigurarea tranziției la îngrijirea în comunitate (2016), cu instituirea unui sistem puternic de monitorizare și plasare rapidă a copiilor în forme de îngrijire de tip familial;
- (c) să asigure garanții adecvate și criterii clare, în special pentru copiii romi și copiii cu dizabilități, pe baza nevoilor și interesului superior al copilului, în scopul de a determina dacă un copil ar trebui plasat în sistemul de îngrijire alternativă;

Practicile nocive

27. În ceea ce privește practica larg răspândită în zonele rurale a căsătoriilor de facto între copii, Comitetul recomandă statului parte să desfășoare campanii de conștientizare cu privire la numeroasele consecințe negative ale căsătoriilor la vârsta copilăriei.

E. Mediul familial și îngrijirea alternativă (articolele 5, 9-11, 18 (1) și (2), 20-21, 25 și 27 (4))

Copiii privați de un mediu familial

28. Deși salută faptul că Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție a făcut o prioritate din reformarea sistemului de îngrijire a copilului, Comitetul este îngrijorat de:

- (d) să asigure evaluarea periodică a plasamentului copiilor în sistemul de îngrijire rezidențială, precum și să monitorizeze calitatea îngrijirii pe care o primesc aceștia, inclusiv prin asigurarea de modalități accesibile pentru raportarea, monitorizarea și remedierea rețelor tratamente aplicate copiilor;
 - (e) să asigure alocarea de resurse umane, tehnice și financiare adecvate pentru centrele de îngrijire rezidențială și serviciile relevante de protecție a copilului, pentru a facilita reabilitarea și reintegrarea socială a copiilor într-o cât mai mare măsură;
 - (f) să îmbunătățească coordonarea tuturor intervențiilor de la nivel local pentru a dezvolta mecanisme de prevenție, identificare timpurie și intervenție;
 - (g) să sprijine și să monitorizeze păstrarea de contacte adecvate și regulate între copil și familia sa, cu condiția ca aceasta să fie în interesul superior al copilului;
 - (h) să ofere sprijin copiilor care părăsesc sistemul de îngrijire, inclusiv celor cu dizabilități, pentru a le permite să se reintegreze în societate, oferindu-le acces la locuințe adecvate, la servicii juridice, sanitare și sociale, precum și oportunități de educație și formare profesională.
- (c) copiii cu dizabilități sunt în continuare plasați în instituții și clase speciale, iar cadrele didactice și profesioniștii au nevoie de o pregătire mai specializată pentru a oferi sprijin adecvat și individual în cadrul claselor incluzive;
 - (d) copiii cu dizabilități au acces limitat la îngrijiri medicale, îngrijiri pentru sănătatea sexuală și reproductivă și programe de depistare timpurie și intervenție.

32. Având în vedere comentariul general nr. 9 (2006) privind drepturile copiilor cu dizabilități, Comitetul își reiterează recomandarea anterioară (v. CRC/C/ROM/CO/4, par. 61) și îndeamnă statul parte:

- (a) să elaboreze o politică națională în domeniul dizabilității cu o perspectivă a drepturilor omului, care să abordeze în mod specific problematica copiilor cu dizabilități și care să asigure deplina participare a acestora în societate, precum și să includă aspectele legate de copiii cu dizabilități în prioritățile naționale pentru perioada 2017-2020;
- (b) să aloce resurse umane și financiare suficiente pentru implementarea Strategiei privind drepturile persoanelor cu dizabilități și incluziunea romilor, precum și pentru Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Dizabilități, astfel încât aceasta să își ducă la îndeplinire mandatul în mod eficient;
- (c) să organizeze colectarea datelor privind copiii cu dizabilități, să asigure accesul la aceste date și să dezvolte un sistem eficient pentru diagnosticarea dizabilității, necesar pentru instituirea de politici și programe adecvate pentru copiii cu dizabilități;
- (d) să instituie măsuri cuprinzătoare pentru a dezvolta o educație inclusivă și pentru a se asigura că copiii cu dizabilități nu sunt plasați în instituții și clase specializate;
- (e) să instruiască și să repartizeze cadre didactice și profesioniști specializați în susținerea de clase inclusive, care să ofere sprijin individual și să acorde atenția cuvenită copiilor cu dificultăți de învățare;
- (f) să ia măsuri imediate pentru a asigura accesul copiilor cu dizabilități la îngrijiri medicale, îngrijire sexuală și reproductivă și programe de detecție și intervenție timpurie;
- (g) să organizeze campanii de conștientizare adresate funcționarilor publici, publicului larg și familiilor, pentru a combate stigmatizarea și marginalizarea copiilor cu dizabilități și pentru a promova o imagine pozitivă a acestor copii.

Adopția

30. Deși ia notă de modificarea Legii privind adopțiile, Comitetul își reiterează recomandarea anterioară (v. CRC/C/ROM/CO/4, par. 54) și îndeamnă statul membru:

- (a) să asigure alocarea de resurse umane și tehnice adecvate pentru implementarea legii revizuite;
- (b) să dezvolte în continuare programe pentru a reduce prejudecățile legate de adopția copiilor cu dizabilități severe și a copiilor romi;
- (c) să se asigure pentru copiii care nu au putut fi adoptați în familii din țară au acces la adopții internaționale.

F. Dizabilitate, sănătate și bunăstare (articolele 6, 18 (3), 23, 24, 26, 27 (1)-(3) și 33)

Copiii cu dizabilități

31. Comitetul ia notă de reînființarea Autorității Naționale pentru Persoanele cu Dizabilități și de adoptarea Strategiei privind drepturile persoanelor cu dizabilități și incluziune a romilor, însă rămâne în continuare îngrijorat de faptul că statul parte nu are un model de abordare a dizabilității bazat pe drepturile omului și că:

- (a) nu există o politică națională în domeniul dizabilității care să abordeze în mod specific problema copiilor;
- (b) nu există nici un sistem eficient și ușor accesibil de colectare a datelor și nici un sistem de diagnosticare a dizabilităților;

Sănătate și servicii medicale

33. Deși ia notă de adoptarea Strategiei Naționale de Sănătate 2014-2020 și a Planului de acțiune pentru implementarea acesteia, precum și de lansarea proiectelor

tului „Consolidarea rețelei naționale de mediatori sanitari romi pentru a îmbunătăți sănătatea populației rome 2014-2017”, Comitetul este îngrijorat de:

- (a) ratele ridicate de mortalitate infantilă și de mortalitate în rândul copiilor sub cinci ani, creșterea incidenței carențelor nutriționale severe la copiii sub cinci ani și numărul ridicat de copii și adolescenți care mor din cauza cancerului;
 - (b) numărul mare al femeilor însărcinate care nu au acces la servicii medicale prenatale, în special în comunitățile vulnerabile;
 - (c) scăderea ratei de vaccinare și apariția unui număr mare de cazuri de boli care pot fi prevenite prin vaccinare;
 - (d) situația mamelor și a copiilor de etnie romă care continuă să nu aibă acces la îngrijiri maternale și sanitare adecvate, sărăcia și izolarea socială fiind factori agravanți.
34. Având în vedere comentariul general nr. 15 (2013) privind dreptul copilului de a se bucura de cea mai bună stare de sănătate posibilă și luând notă de ținuta 3.2 din Obiectivele de Dezvoltare Durabilă privind eradicarea bolilor ce pot fi prevenite la nou-născuți și copiii sub cinci ani, Comitetul recomandă statului parte:
- (a) să aloce resurse umane și financiare adecvate pentru a asigura deplina implementare a Strategiei naționale de sănătate 2014-2020, precum și să consolideze și să sporească sprijinul acordat mediatorilor sanitari nou numiți în comunitățile de romi;
 - (b) să aloce resurse umane și financiare adecvate pentru a asigura deplina implementare a Strategiei privind HIV/SIDA și a Planului de acțiune aferent;
 - (c) să pună în aplicare normele prevăzute de Codul internațional privind marketingul substituenților de lapte matern, să informeze publicul cu privire la cele mai bune practici de alăptare și să le sfătuiască pe tinerele mame să alăpteze, precum și să implementeze „Cei 10 pași pentru un alăptat eficient” (UNICEF) în spitalele și clinicile din întreaga țară;
 - (d) să îmbunătățească accesul la tratament oncologic pentru copii și adolescenți, să sporească nivelul de conștientizare în rândul medicilor, copiilor și părinților cu privire la primele semne ale cancerului, să îmbunătățească accesul la tratamente și să aloce resurse financiare suficiente pentru ca aceste tratamente să devină accesibile din punctul de vedere al costurilor;
 - (e) să asigure disponibilitatea serviciilor și accesul echitabil la servicii prenatale de calitate, servicii primare de sănătate și de specialitate pentru toți copiii din țară, în special pentru cei din grupurile

defavorizate din punct de vedere socio-economic, inclusiv copiii romi și copiii cu dizabilități;

- (f) să adopte măsuri pentru a crește rata de vaccinare, inclusiv prin derularea de campanii pro-vaccinare și extinderea rețelei de mediatori sanitari pentru a acoperi toate localitățile cu rate scăzute de vaccinare a copiilor;
- (g) să pună în aplicare „Ghidul tehnic privind aplicarea unei abordări bazate pe drepturile omului pentru implementarea de politici și programe menite să reducă și să elimine mortalitatea și morbiditatea din cauze prevenibile în rândul copiilor sub 5 ani” elaborat de Biroul Înaltului Comisariat ONU pentru Refugiați (A/HRC/27/31).

Sănătatea mintală

35. Deși ia notă de adoptarea Strategiei naționale pentru sănătatea mintală a copilului și adolescentului (2016), Comitetul recomandă statului parte:

- (a) să dezvolte semnificativ servicii comunitare de sănătate mintală și să încurajeze activitățile de prevenție în școli, acasă și în centrele de îngrijire;
- (b) să crească numărul de psihiatri și psihologi pediatri;
- (c) să instituie un control pentru a preveni medicația excesivă a copiilor cu probleme de comportament.

Sănătatea adolescenților

36. Având în vedere comentariul general nr. 4 (2003) privind sănătatea adolescenților, Comitetul își reiterează recomandarea anterioară (v. CRC/C/ROM/CO/4, par. 69) și îndeamnă statul parte:

- (a) să ia măsuri eficiente pentru a preveni suicidul în rândul adolescenților, să colecteze date dezagregate privind incidența suicidului și să asigure introducerea de programe de sprijin psihosocial pentru adolescenți;
- (b) să reducă vârsta pentru accesarea serviciilor de sănătate fără acordul parental, inclusiv a serviciilor de sănătate a reproducerii, în conformitate cu evoluția capacităților copilului;
- (c) să ia măsuri eficiente pentru a preveni consumul de tutun, alcool și droguri în rândul adolescenților, prin punerea la dispoziția copiilor și a adolescenților a unor informații exacte și obiective și a unei educații privind abilitățile de viață în scopul prevenirii abuzului de substanțe, precum și să dezvolte servicii accesibile de tratare a dependenței de droguri și de reducere a nocivității, care să aibă o abordare prietenoasă față de tineri;
- (d) să extindă sfera de acoperire a Programului național de sănătate sexuală și reproductivă (2013-2017) pentru a furniza o educație cuprinzătoare, potrivită vârstei, cu privire la sănătatea sexuală și reproductivă, inclusiv informații privind planificarea familială

și contracepție, pericolele sarcinii timpurii și prevenirea și tratarea bolilor cu transmitere sexuală, inclusiv HIV/SIDA;

- (e) să asigure acces neîngrădit la servicii de sănătate sexuală și reproductivă, inclusiv consiliere în condiții de confidențialitate și contracepție modernă, pentru adolescente și adolescenți.

Nivelul de trai

37. Deși ia notă de adoptarea Strategiei naționale pentru incluziune socială și reducerea sărăciei 2015-2020 și a Planului strategic de acțiune pentru 2015-2020, Comitetul atrage atenția asupra țintei 1.3 din ODD cu privire la implementarea de sisteme și măsuri de protecție socială adecvate la nivel național, adresate tuturor, și recomandă statului parte:

- (a) să dezvolte măsuri, în cadrul Strategiei naționale pentru incluziune socială și reducerea sărăciei 2015-2020, care să îi vizeze în mod specific pe copii, și să aibă în vedere organizarea de consultări țintite cu familiile și copiii, inclusiv cei aflați în situații vulnerabile, cu scopul de a consolida strategiile și măsurile de reducere a sărăciei în rândul copiilor;
- (b) să asigure furnizarea serviciilor sociale la nivel comunitar, inclusiv prin programe comunitare și într-o manieră echitabilă, cu accent pe copiii care trăiesc sub pragul sărăciei, în special familiile de romi, familiile din mediul rural și familiile cu copii cu dizabilități, să se asigure că aceste servicii sunt adecvate pentru a acoperi costurile reale pentru un trai decent, inclusiv costurile legate de sănătate, o alimentație adecvată, educație, locuințe adecvate, apă și salubritate, precum și să instituie un mecanism transparent pentru ca furnizorii privați de servicii sociale să aibă acces la finanțare publică.

G. Educație, activități recreative și culturale (articolele 28, 29, 30 și 31)

Educația, inclusiv formarea și orientarea profesională

38. Având în vedere comentariul general nr. 1 (2001) cu privire la scopurile educației și luând în considerare ținta 4.1 din Obiectivele de Dezvoltare Durabilă privind finalizarea, de către toate fetele și toți băieții a educației primare și secundare gratuite, echitabile și de calitate, Comitetul recomandă statului parte:

- (a) să asigure punerea în aplicare a Legii educației (2011) prin furnizarea unei finanțări adecvate și instituirea mecanismelor de monitorizare și evaluare a impactului Strategiilor naționale din domeniul educației și al altor măsuri educaționale;
- (b) să depună eforturi pentru a îmbunătăți accesul la educație de calitate în zonele rurale și pentru copiii din familiile sărace, inclusiv accesul la educație preșcolară, secundară și superioară;

- (c) să faciliteze participarea și incluziunea copiilor romi în educația de masă la toate nivelurile, inclusiv la nivel preșcolar, să sporească nivelul de conștientizare al cadrelor didactice și al personalului din centrele de consiliere psihosocială și pedagogică cu privire la istoria și cultura romilor, și să le ofere suficientă îndrumare cu privire la modul eficient de includere a copiilor romi în educația de masă;

- (d) să elaboreze programe cu mecanisme de monitorizare și evaluare pentru a reduce ratele de abandon școlar și să dezvolte și să promoveze o formare vocațională de calitate pentru a îmbunătăți abilitățile copiilor și adolescenților, mai ales ale celor care abandonează școala;

- (e) să ia măsurile necesare pentru a îmbunătăți calitatea educației și să asigure formare de calitate pentru cadrele didactice, cu accent deosebit pe zonele rurale;

- (f) să asigure finanțarea și măsurile necesare pentru a îmbunătăți transportul școlar, a elimina costurile ascunse ale educației, îmbunătăți condițiile sanitare și a furniza serviciile necesare pentru a sprijini accesul copiilor la educație, îndeosebi la nivel local;

- (g) să ia măsurile care se impun la nivel național în vederea conștientizării, prevenirii și intervenției în cazurile de violență și bullying în școli, prin implicarea și instruirea profesioniștilor, părinților și copiilor.

Dezvoltarea în copilăria timpurie

39. Având în vedere ținta 4.2 din Obiectivele de Dezvoltare Durabilă privind asigurarea accesului tuturor fetelor și băieților la dezvoltare de calitate în copilăria timpurie, îngrijire și educație pre-primară, precum și comentariul general nr. 7 (2005) privind implementarea drepturilor copilului în copilăria timpurie, Comitetul recomandă ca statul parte să dezvolte și să aloce resurse financiare suficiente pentru a pune în practică politici și programe cuprinzătoare pentru copilăria timpurie, inclusiv asigurarea de servicii de sănătate, îngrijire și educație în primii ani de viață, cu o atenție specială acordată zonelor rurale și copiilor romi.

H. Măsuri de protecție specială (articolele 22, 30, 32-33, 35-36, 37 (b)-(d), 38, 39 și 40)

Copiii refugiați și solicitanți de azil

40. Deși salută modificările aduse legislației naționale din domeniul azilului, care introduc măsuri de protecție suplimentare pentru copiii neînsoțiți solicitanți de azil, Comitetul recomandă statului parte:

- (a) să îmbunătățească practicile administrative pentru a asigura măsuri adecvate de protecție pentru copiii solicitanți de azil și refugiați, inclusiv reprezentanți juridici (tutori), precum și proceduri de

evaluare potrivite vârstei, care să ia în considerare caracteristicile psihologice și maturitatea copiilor;

- (b) să clarifice legislația și politicile administrative existente pentru a asigura disponibilitatea unor mecanisme alternative adecvate de îngrijire pentru copiii solicitanți de azil și refugiați, care să țină cont de interesul superior și opiniile copilului, precum și să revizuiască cu regularitate aceste mecanisme;
- (c) să aibă în vedere adoptarea unor prevederi suplimentare pentru a aborda obstacolele practice care stau în calea accesului la educație pentru copiii solicitanți de azil și refugiați, cum ar fi scurtarea timpului care se scurge între depunerea cererii de azil și înscrierea în sistemul de învățământ, precum și creșterea numărului de ore și a calității cursurilor de limbă.

Exploatarea economică, inclusiv exploatarea copiilor prin muncă

41. Comitetul își reiterează recomandarea anterioară (v. CRC/C/ROM/CO/4, par. 83) și îndeamnă statul parte:

- (a) să ia toate măsurile necesare pentru punerea în aplicare a legislației existente din domeniul muncii și implementarea deplină a Convenției OIM privind vârsta minimă, 1973 (Nr. 138) precum și a Convenției privind interzicerea celor mai grave forme ale muncii copiilor, 1999 (Nr. 182);
- (b) să ia măsuri eficiente pentru a preveni exploatarea prin muncă a copiilor, în special în agricultură, construcții și în gospodărie, precum și pentru a preveni trimiterea copiilor la cerșit pe stradă; să integreze eliminarea muncii copiilor în strategiile și planurile de acțiune relevante la nivel sectorial și inter-sectorial;
- (c) să instituie programe de formare pentru inspectorii de muncă și să crească numărul acestora, pentru a se asigura că practicile de ocupare în muncă sunt monitorizate suficient.

Copiii străzii

42. Deși ia notă de faptul că statul parte a recunoscut problema copiilor străzii și a implementat Inițiativa privind copiii străzii, și având în vedere comentariul general nr. 21 (2017) privind copiii străzii, Comitetul își reiterează recomandarea anterioară (v. CRC/C/ROM/CO/4, par. 85) și îndeamnă statul parte să se asigure că copiii străzii primesc tot sprijinul de care au nevoie, îndeosebi în ceea ce privește reintegrarea acestora în familie sau plasarea lor în îngrijire alternativă, precum și că beneficiază de îngrijiri medicale, educație, acces la servicii sociale, documente de identitate, spații sigure și suport, dar și servicii de prevenție și reabilitare în legătură cu abuzul de droguri.

Vânzarea, traficul și răpirea

43. Comitetul recomandă statului parte:

- (a) să identifice victimele traficului de persoane în rândul grupurilor vulnerabile, în special în comunitățile sărace și în rândul fetelor, și să le pună la dispoziție servicii adecvate de reabilitare și consiliere, să asigure formarea specialiștilor în domeniu și să aloce resurse suplimentare profesioniștilor care lucrează cu copiii victime ale traficului;
- (b) să intensifice eforturile de conștientizare și dezvoltare a competențelor judecătorilor și procurorilor din instanțele de dreptul familiei cu privire la standardele naționale și internaționale existente și respectarea și luarea în considerare a interesului superior al copilului în procedurile judiciare din domeniul traficului de persoane, având în vedere nevoile specifice de protecție ale copiilor victime ale traficului;
- (c) să investigheze toate cazurile de trafic de copii și vânzare de copii și să îi urmărească penal pe făptuitori, în conformitate cu dispozițiile aplicabile ale Codului Penal, precum și să sensibilizeze autoritățile judiciare cu privire la aplicarea strictă a Codului Penal.

Administrarea justiției juvenile

44. Având în vedere comentariul general nr. 10 (2007) privind drepturile copilului în justiția juvenilă, Comitetul își reiterează recomandarea anterioară (v. CRC/C/ROM/CO/4, par. 92) și îndeamnă statul parte să își alinieze pe deplin sistemul de justiție juvenilă la Convenție și alte standarde relevante. În mod specific, Comitetul înseamnă statul parte:

- (a) să înființeze rapid instanțe și proceduri suplimentare specializate pentru justiția juvenilă, cu resurse umane, tehnice și financiare adecvate, să desemneze judecători specializați pentru copii și să asigure formarea corespunzătoare a judecătorilor;
- (b) să asigure furnizarea de asistență juridică calificată copiilor aflați în conflict cu legea, într-o etapă timpurie a procedurii și pe tot parcursul procesului;
- (c) să promoveze măsuri pentru gestionarea extra-judiciară a situațiilor în care se află copiii acuzați că au încălcat legea penală, precum probațiunea, medierea, consilierea sau munca în folosul comunității și, pe cât posibil, utilizarea de măsuri alternative la condamnare, precum și să se asigure că detenția este o soluție de ultimă instanță, care, odată instituită, trebuie să fie reevaluată cu regularitate în vederea încetării sale.

J. Ratificarea Protocolului Opțional privind procedura de comunicare

45. Comitetul recomandă ca statul parte să își întărească și în continuare procesul de îndeplinire a drepturilor copilului și să ratifice Protocolul Opțional la Convenția privind Drepturile Copilului cu privire la o procedură de comunicare.

K. Ratificarea instrumentelor internaționale din domeniul drepturilor omului

46. Comitetul recomandă statului parte ca, pentru a promova în continuare realizarea drepturilor copilului, să aibă în vedere ratificarea următoarelor instrumente internaționale importante din domeniul drepturilor omului, la care încă nu este parte:
- (a) Convenția internațională privind protecția drepturilor lucrătorilor migranți și ale membrilor familiilor acestora;
 - (b) Convenția internațională pentru protecția tuturor persoanelor împotriva dispariției forțate.
47. Comitetul îndeamnă statul parte să își îndeplinească obligațiile de raportare în baza Protocolului Opțional cu privire la implicarea copiilor în conflictele armate și a Protocolului Opțional privind vânzarea de copii, prostituția copiilor și pornografia infantilă, întrucât rapoartele aveau ca scadență data de 10 decembrie și respectiv 18 decembrie 2003.

L. Cooperarea cu organismele regionale

48. Comitetul recomandă statului parte să coopereze cu Consiliul Europei cu privire la implementarea Convenției și a altor instrumente din domeniul drepturilor omului, atât pe teritoriul statului parte cât și pe teritoriul altor state membre ale Consiliului Europei.

IV. Implementare și raportare

A. Acțiuni ulterioare și diseminare

49. Comitetul recomandă ca statul parte să ia toate măsurile care se impun pentru a se asigura că recomandările cuprinse în aceste observații finale sunt puse în aplicare în totalitate. Comitetul recomandă de asemenea ca cel de-al cincilea raport periodic, răspunsurile la lista de probleme și aceste observații finale să fie diseminate la scară largă în limbile țării.

B. Mecanismul național de raportare și acțiuni ulterioare

50. Comitetul recomandă ca statul parte să instituie un mecanism național pentru raportare și acțiuni ulterioare, ca o structură permanentă în cadrul guvernului, care să aibă mandatul de a coordona și elabora rapoartele necesare și de a menține legătura cu organismele internaționale și regionale din domeniul drepturilor omului, precum și să monitorizeze implementarea la nivel național a obligațiilor stabilite prin tratat și a recomandărilor/deciziilor acestor organisme. Comitetul subliniază că o astfel de structură ar trebui să fie sprijinită în mod adecvat și continuu de personal special și ar trebui să aibă capacitatea de a se consulta sistematic cu instituția națională din domeniul drepturilor omului și societatea civilă.

C. Următorul raport

51. Comitetul invită statul parte să depună cel de-al șaselea și cel de-al șaptelea raport periodic împreună până pe data de 27 octombrie 2022 și să includă în acestea informații cu privire la acțiunile ulterioare acestor observații finale. Raportul ar trebui să fie redactat în conformitate cu Ghidul armonizat privind raportarea specifică tratatului, adoptat de Comitet pe 31 ianuarie 2014 (CRC/C/58/Rev.3) și nu ar trebui să depășească 21.200 de cuvinte (v. Rezoluția Adunării Generale 68/268, par. 16). În cazul depunerii unui raport care depășește limita de cuvinte stabilită, statul parte va fi rugat să scurteze raportul, în conformitate cu rezoluția sus-amintită. Dacă statul parte nu este în măsură să revizuiască și să depună din nou raportul, nu se poate garanta traducerea acestuia în vederea examinării de către organismul competent în baza Convenției.
52. Comitetul invită de asemenea statul parte să depună un document actualizat, care să nu depășească 42.400 de cuvinte, în conformitate cu cerințele Ghidului armonizat privind raportarea în baza tratatelor internaționale din domeniul drepturilor omului, inclusiv ale Ghidului privind documentele esențiale comune și documentele specifice tratatului (v. HRI/GEN/2/Rev.6, cap. I) și paragraful 16 al Rezoluției Adunării Generale 68/268.

Salvați Copiii România este o organizație de utilitate publică, a cărei misiune este aceea de a garanta egalitatea de șanse pentru toți copiii, indiferent de mediul din care aceștia provin, prin utilizarea propriei expertize, precum și prin activități de lobby și advocacy asupra factorilor de decizie și mobilizarea liderilor din societatea civilă.

Salvați Copiii promovează de 29 ani drepturile copilului, în acord cu prevederile Convenției Națiunilor Unite cu privire la Drepturile Copilului. Peste 1.900.000 de copii au fost incluși în programe educative, de protecție și asistență medico-socială, de stimulare a participării lor în acțiuni de promovare și recunoaștere a drepturilor lor.

Salvați Copiii este membru al Save the Children International, cea mai mare organizație independentă din lume de promovare a drepturilor copiilor, care cuprinde 28 de membri și desfășoară programe în peste 120 de țări.

Salvați Copiii
Save the Children România

Secretariatul General

Intr. Ștefan Furtună nr. 3, sector 1,
010899, București, România

telefon: +40 21 316 61 76
fax: +40 21 312 44 86

e-mail: secretariat@salvaticopiii.ro
web: www.salvaticopiii.ro